

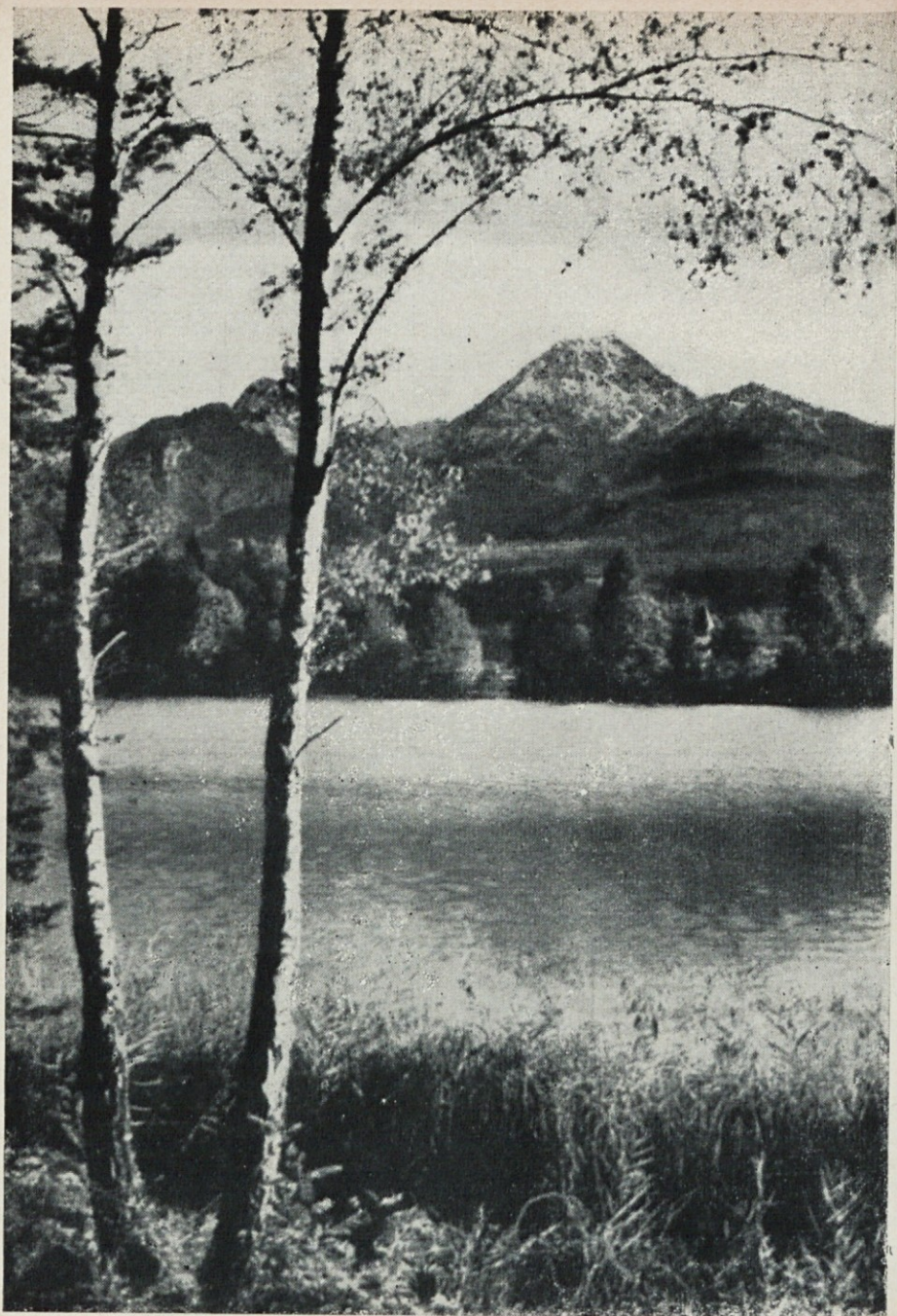
dz

XXXII-6

juni 1966

LA VIDA ESPIRITUAL
DUHOVNO ŽIVLJENJE

Naš prelep vzor

Junij 1945. Mesec in leto prej neznanih tako množičnih žrtev. Na z lastno krvjo kropljenem oltarju slovenske zemlje so darovali Bogu življenje v prijeten dar, iz zvestobe nadnaravnim verskim vrednotam in iz ljubezni do neuničljivih narodnih biserov, idealov.

Junij 1965. Leto lepih, slovesnih in nepozabnih proslav. Mrtvo domobranstvo je to zaslužio iz hvaležnosti za darovana življenja; živo izseljenstvo jih je potrebovalo za poživitev spomina na domobranske postojanke, na Vetrinj, na taborišča in za ponovni odgovor na vprašanje zakaj smo, kjer smo; telesno živa a duhovno neslovensko zatirana Slovenija je potrebovala spominskih proslav, da tleči ogenj v njej ne ugasne, da se upognjen tilnik ne zlomi in da revolucija znova zazna, čeprav ne prizna, da revolucija še ni zmagala. In spominskih proslav je potreboval argentinski, ameriški, kanadski in ostali svet, zato da je bakla svobode, ki jo narodi, v katerih živimo, s ponosom čuvajo, znova obsijala neznatne slovenske zelenice v zahodnem svetu, in da te zelenice še zmeraj obsojajo dvajsetletno puščavo v domovini v obliki kratenja verske svobode in prostega kulturnega dela, ter da svobodni svet vidi, da protirevolucija demokracije še ni klonila pred revolucijo diktature. Junij 1965 je bil vreden junijskih junakov. Da bi bila mladina in vsa emigracija, ki jih je proslavila, dosledna varuhinja njihovega prepričanja!

Junij 1966. Mesec in leto popolne zvestobe. In koeksistenca? Leta 1945 ni bilo govora o koeksistenci. V kraških jamah, v kočevskih in teharskih gozdovih je prhnela domobranska kri zapuščena, sama zase; na teh krajih so trohnela le prodana protikomunistična telesa, in tu so onemela s krvjo in prstjo zasuta le nekomunistična usta. In če ta usta niso smela črhiniti besede v obrambo, zakaj bi morali po dveh desetletjih hotenega puntarstva pisati mirovno pogodbo z nespremenjenim nasprotnikom?! Narte Velikonjev zagovor pred 20 leti bi mogli spremeniti po 21 letih v obtožbo proti krivcem njegove usode: „Nalašč se „motijo“ v taktiki, v prepričanju pa ne.“ In če kri pomorjenih še v skupnih grobovih ni bila deležna mirne koeksistence, zakaj naj bi po 21 letih življenje preživelih koeksistiralo s krivci pobitih?

Dom braniti. In vse kar slovenski dom hrani: vero v Boga in ljubezen do naroda. Na ta prelep vzor nam kažeta junij 1945 in junij 1965. Daj Bog, da bi domobransko izseljenstvo in izseljeno domobranstvo tudi v juniju 1966 stoodstno in iskreno hotelo:

„Dom braniti, naš prelep je vzor!“

J. Re.

Trpeča Cerkev na svetovnem pozorišču

Kardinal Višinski,
poljski primas —
svetilnik trpeče Cerkve

Danes se človeštvo ponaša z izrednim napredkom. „Nautilus“ z atomsko silo razbija polarni led. „Telstar“ oddaja iz Amerike v Evropo in nazaj slike. „Vostok“ kroži z ljudmi okoli zemlje. „Marineri“ fotografirajo planet Mars. Strokovnjaki v tehniki pripravljajo potovanje na luno.

Še večje so socialne pridobitve. Vsi narodi na zemlji z navdušenjem sprejemajo načela Organizacije združenih narodov, ki zagotavlja pravice vsem, tudi malim narodom, obsojajo rasizem vseh vrst, kolonializem in vsako gospodarsko in politično izrabljanje. Več kot 10 afrikanških držav je ob zvokih tam-

borjev dobilo svobodo. Predsednik Združenih držav brani z vojsko črnca, da se more vpisati na univerzo. V baziliki sv. Petra sedi poleg kardinala belokožca, sina rimskega peka, kardinal, črnc afrikanškega plemenitega rodu. Na istih sedežih sedé škofje, ki so sinovi ribičev, pristaniških delavcev, voditeljev afrikanških rodov in evropejskih plemiških družin.

Družba postaja vedno bolj enotna. Razlike med stanovi vedno bolj izgubljajo. Podobni značaji v družbi vedno bolj združujejo ljudi med seboj. Danes učeni in preprosti ljudje veliko govorijo o svobodi, enakosti, bratstvu, strpnosti

in sožitju. Toda prav v tej véliki zgodovinski dobi njeni nasprotniki na vse načine preganjajo Cerkve. Preganjajo jo javno in tajno, s silo in z zvijačo.

Zato se je kardinal moral zateči na tuje poslaništvo, da se je tako rešil nasilja domače brezbožne oblasti. Škofje in duhovniki morajo delati v rudnikih, kamnolomih, tovarnah in še na drugih različnih krajih. Več tisoč redovnic dela v industrijskih in v drugih podobnih podjetjih, da si morejo tako ohraniti življenje. Policija vdira v katedrale in cerkve (v katedralo v Port-au-Prince in v cerkev dominikancev v Varšavi). Misijonarji namakajo s krvjo mlade države, ki proslavljajo svojo neodvisnost. V Angoli so enega kapucina križali, v Kongoli pa več duhovnikov strahno mučili. Skoraj vsi misijonski delavci katoliške Cerkve so morali Sudan zapustiti. S Haitov, z države, ki se ponaša z znamenjem svobode, so bili izgnani kar trije škofje: Frančišek Poirier, Remigij Avgustin in Pavel Robert.

Ne marksistično brezboštvo, ki ga izpovedujejo komunisti, ne nestrpni islam, ne nahujskani, zapeljani poganski svet ne priznajo kristjanom svobode. V zadnjih letih je komunizem res preganjal in zatiral vse vere, toda nobene tako kot katoliško.

Danes ima komunizem pod seboj tretjino zemeljske površine, 35% vseh prebivalcev na svetu, 12% katoličanov na zemlji in 9% kristjanov. Vedno bolj se tudi čuti pritisk fanatičnega islamizma, ki ima 416,570.000 vernikov. Poleg tega more vsak hip izbruhniti v svetu, kjer prebiva 600 milijonov pogánov, boj proti krščanskemu svetu.

Zakaj trpi Cerkve že 20 stoletij trajno preganjanje? Zakaj napaja njena tla vedno mučeniška kri? Zakaj njo in njene zastopnike napada toliko ljudi različnih stanov in poklicev? Ali morda ne sme opustiti svojega delovanja tam, kjer ji množice nasprotujejo? Ali ne sme nehati pridobivati vernikov tedaj, kadar je v nevarnosti celo za svoj obstoj?

Ne, ne sme. Katoliška Cerkve nosi v svojem srcu veliko skrivnost, ki je ljudje ne morejo popolnoma razumeti. Cerkve je po svojem bistvu in poklicu misijonska. Nikoli ne sme in ne more počivati; vedno mora delovati, prodirati v duše in osvajati srca. Kristus sam hoče, da ne mirujete toliko časa, dokler ne bo osvojila vsega sveta. Cilj Cerkve je: razpeti roki križa po vsem svetu, postaviti božje šotore na skrajnih mejah stvarstva ter priti do najbolj neznanega človeka in najbolj oddaljenega kraja na zemlji.

Cerkve hoče vse vesoljstvo posvetiti Bogu Očetu in vsemu človeštvu prižgati luč krščanskega upanja: Eskimu, muslimanu, prebivalcu Rusije in Iraka, Kabirom, ki nosijo rožni venec iz leta na vratu in tudi tistim, ki prebivajo v amazonskih pragozdovih. Srce Cerkve obsega ves svet. V njenem srcu gori neugasljiva žejna po dušah. S svojim srcem objema vse vesoljstvo, vse čase, vsa človeška srca in vse skrbi zemeljskih prebivalcev.

Cerkve s svojo misijonsko skrivnostjo trpi, raste in deluje kakor kvas v moki. Predočuje učlovečenje božjega Sina, ki hoče s svojo ljubeznijo vse objeti, vse osrečiti, vse odrešiti. Tako

utrjuje, krepi in pogloblja zvezo med seboj in kulturami, med Bogom in človekom. Jezus križani je njen ustanovitelj. Z njegovim križem Cerkev rešuje svet. Zato jo bo Kristusov križ spremljal, dokler ne bo konec časov.

Preganjanje Cerkve — zgodovinska skrivnost

Kristus, božji Sin, je prišel na zemljo, da bi vse ljudi napravil deležne božjega večnega življenja. Ustanovil je Cerkev, da vodi vse ljudi v nebesa. Cerkev je evangelij, ki ga podaljšuje zgodovina. Ljudje se večkrat zelo prizadevajo, da bi vse zgodovinske dogodke popolnoma razumeli. Toda večkrat morajo priznati, da so v zgodovini skrivnosti, ki se odtegujejo človeškemu razumu in človeškim očem.

Glavno vlogo v zgodovini igra Bog, ki je v vsem svojem bistvu nedoumljiv. V njej nastopa tudi človek, ki mu je Bog zaupal verske skrivnosti. Temu se pridružuje skrivnost zla, ki jo predstavlja satan, vir vsega zla. Sveti Pavel pravi o njem, da je „bog tega sveta“. Sv. Janez pa trdi, da „ves svet tiči v zlu“.

Na tem svetu sta torej dve oblasti, dve kraljestvi, ki se bojujeta med seboj: božja in satanova oblast, božje in satanovo kraljestvo s svojimi pripadniki in pomočniki. Ta boj ni omejen na čas in kraj, ampak divja po vsem svetu. Začel se je v zarji stvarjenja in bo trajal do konca sveta. Pisatelj svetega pisma nove zaveze mislijo, da je Jezusovo poslanstvo in delo imelo namen, boriti se proti satanu in zmagati nad

njim. Zmago nad satanom je Jezus pridobil, ko ga je izgnal iz obsedenca Kafarnamu, iz božjastnega in nemega človeka, iz obsedencev, ko je ozdravil bolnike.

Četudi je Kristus popolnoma premagal satana, ima ta v teku zgodovine zelo veliko, vendar le omejeno oblast. Tako bosta Kristusovo in satanovo kraljestvo med seboj v boju do konca sveta. Satan se je stalno bojeval proti Kristusu. V času Gospodovega trpljenja je ta boj dosegel svoj višek. Prav tako se satan ne bo nikoli nehal bojevati proti posameznim kristjanom, proti množici vernikov in proti vsej Cerkvi. Glavna vsebina Razodetja sv. Janeza Evangelista je: boj Cerkve proti satanu. Cerkev se vedno vojskuje. Liturgija večkrat poje, da milost daje človeku božje življenje in mu ga ohranja. Vendar zato še ni varen pred satanom. Njegovo delovanje ni omejeno samo na pekel. Zato se moramo stalno bojevati proti njemu. Bog sam nam daje za ta boj moči. Nikoli ne smemo v življenju popolnoma mirovati. Če je naš nasprotnik izgubil svoje postojanke, ni zato že uničen, ampak se na vso moč prizadeva, da bi pridobil nazaj, kar je izgubil. Prav zato bi ne mogli razumeti Cerkve, če bi je ne preganjali in bi ne imela v svojem delovanju nobenih ovir. Cerkev sredi današnjega sveta se mora nujno bojevati in svojega boja ne sme nikoli opustiti.

Glavni cilj, ki ga ima satan s svojim bojem, je ljudi ovirati, da bi ohranili vero. Poganstvo, mašikovilstvo, organizirano borbeno brezboštvo so zgodovinski zunanji izrazi njegove oblasti

na svetu in njegovega boja proti širjenju evangelija.

Kakor je Kristus premagal satana s svojim križem, s svojim trpljenjem in s svojo smrtjo, tako morejo tudi udje njegove Cerkve premagati svojega smrtnega sovražnika s trpljenjem in smrtjo. Zato imajo življenjepisi mučencev mučeništvo za največjo zmago nad hudim duhom.

Mučeništvo je največje zmagoslavje nad hudobnim duhom, ker je to najvišje dejanje ljubezni do Kristusa. Jezus sam je rekel, da ni večje ljubezni, kakor je ta, da kdo dá življenje za tiste, ki jih ljubi. Mučeništvo je torej najvišja stopnja ljubezni in najpopolnejši način posnemanja Jezusa Kristusa.

Gabrijel, psiholog ljubezni, je rekel znani osebi: „Ljubiti koga, se pravi, reči mu: Ne boš umrl“. Mučenec, ki gre v svoji ljubezni do skrajnosti, izpričuje, da Kristus večno živi; da je nepremagljiv, vir moči; da ne umrje nikoli več.

Kristus je s svojo daritvijo spremenil vesoljstvo v božje svetišče. Trpeča Cerkev se mu pridružuje. Z njim združena nosi križ in mu daruje kri mučencev. S tem hoče vse vesoljstvo spet posvetiti Bogu Očetu in popolnoma premagati satana na svetu. Naše življenje je boj. Razodetje sv. Janeza pravi, da so mučenci premagali hudobnega duha „s krvjo Jagujetovo in z besedo svojega pričevanja in niso ljubili svojega življenja do smrti“, to se pravi, tako, da bi se bali smrti (Raz 12, 11).

Trpljenje Cerkve torej prihaja iz skrivnostne globine človeške zgodovine.

Mučeništvo v skrivnosti svete Cerkve

Mučeništvo in trpljenje kristjanov imata svoje korenine v skrivnostnem življenju Cerkve. Cerkev nadaljuje skrivnostno učlovečenje božjega Sina; podaljšuje v času skrivnost Kristusa, učlovečenega Boga.

Skrivnost Cerkve je nujna, neposredna posledica učlovečenja. Da bi se Bog spravil z ljudmi in jim vrnil svoje prijateljstvo, je poslal na zemljo svojega Sina, Jezusa Kristusa. V njem se skriva božja narava. Obenem se nam pa v njem skriva in razodeva tudi človeška narava. Kar je bila za njegove sodobnike Jezusova človeška narava, to so za nas zakramenti. Zakramenti nam podeljujejo milost s pomočjo vidnih stvari, kakor so voda, olje, kruh. Mi-

lost nam podeljuje, ohranja in krepi božje življenje in nas obenem združuje z Bogom. V bogoslužju se Bog pogovarja z nami po besedah, vidnih znamenjih in kretnjah svojega namestnika. Sveto pismo, berilo in evangelij nam posredujejo božjo besedo. Ker je Jezus Kristus učlovečeni Bog, je bil tedaj, ko je bil na zemlji res Bog med ljudmi, toda skrit pod zagrinjali človeške narave.

Vendar pa Bog ne občuje z ljudmi samo po vidnih rečeh ampak tudi po ljudeh, svojih zastopnikih in namestnikih (papežu, škofih, duhovnikih). Ti predstavljajo človeški del Cerkve, ki pa se ne da nikdar ločiti od božjega dela. Kadar Cerkev nastopi pred svetom, pred svetno oblastjo s svojo božjo oblastjo, naleti vedno na nasprotja. Nasprotniki jo začno preganjati in zatirati, njene vernike pa zapirati in mučiti. Mučeništvo pa je največji dokaz ljubezni do Kristusa, ki je s križem odrešil svet.

Kristus, Kralj vesoljstva in vsega človeštva je dal svoji Cerkvi pravico, da uči vse narode in jih rešuje večne pogube. Zato tudi Cerkev današnjim ljudem oznanja Kristusovo resnico, jim budi in vzgaja vest, jih opozarja na odgovornost, ki jo imajo pred Bogom in jih svari pred zmotami, krivicami in zločini. Vsega tega mnogo ljudi noče slišati, ker se boje odpovedi, premagovanja in križa. Zato se pohujšujejo in spotikajo nad njo. Radi bi jo zatrli, uničili. Ker je ne morejo, preganjajo in sovražijo njene vernike. Tu ima svoj izvor mučeništvo, ki klije iz korenin skrivnostnega življenja Cerkve.

Cerkvena zgodovina dokazuje, da so njeni verniki v vseh časih umirali za Kristusa. Pisatelj Peterson pravi, da tisti, ki trdi, da kdaj ni bilo mučencev, tudi taji obstoj Cerkve v tistem času. Življenje Cerkve je nujno združeno z mučeništvom. Za Kristusa so umirali njeni verniki, ko so jih preganjali Judje, Rimljani, Perzijci, pogani, muslimani, protestanti in anglikanci. Kristjani so preivali svojo kri ves čas od ustanovitve Cerkve do francoske revolucije in ves čas od francoske revolucije do danes. Kri mučencev je seme novih kristjanov, neusahljiv vir novih moči skrivnostnega življenja Cerkve.

Prepričevalen dokaz za to, da so kristjani vedno zvesto posnemali Jezusa, celo v njegovem trpljenju in njegovi smrti, so razni meniški redovi, ki so nastali po Konštantinovem miru v IV. stoletju. Meništvu so imeli tedaj za mučeništvo. Meniške skupine so tedaj zasedle puščave na vzhodu, prišle v Nitrijo, v Egipt, v Palestino do pobočja gore Sinaj in do pustih puščav Sirije, kjer so živeli menihi — pastirji. Meniški poklic so smatrali za mučeništvo. Menihi niso mučenci po svoji krvi, ampak zaradi ljubezni do Kristusa, ker so zaradi njega zapustili svet in šli v samoto, da bi ga mogli tam zvesteje posnemati. Kasijan imenuje „žive in križane mučence“.

Mučeništvo je v zgodovini svete Cerkve najvidnejši izraz in dokaz krščanskega pričevanja. Vendar je zelo verjetno, da ima Cerkev v zadnjih desetletjih več mučencev ko v prvih stoletjih krščanstva. Dan za dnem vrše mučna, dolgotrajna zaslíševanja, odpi-

rajo in zapirajo temne ječe, prirejajo javne procese in pošiljajo ljudi na prisilno delo. S telesnimi mučenji bi radi dosegli, da bi vsi, ki jim nasprotujejo, odpadli od vere. Nekdaj so se borili proti Cerkvi iz nevednosti, ker niso poznali Luči; danes pa se bore proti njej iz jeze nad Kristusovo zmago. Nekdaj so preganjalci morili telo, danes pa more duhá, dušo, uničujejo krepost in svetost.

Sedanji preganjalci nočejo mučencev. Na Kitajskem so izkopali truplo nadškofa mons. Jarré-ja, ker so ga pokopali v rdeči obleki, ki je znamenje mučeništva. Prvi preganjalci so mučili predvsem telo z vidnimi mučili. Danes pa mučijo duha s psihološkimi, duševnimi sredstvi. Hočejo ubiti duha, pa živo ohraniti telo, vendar v takem stanju, da ni sposobno za delo. Danes govorimo o „belem mučeništvu“, ki je združeno s spokornim življenjem karmeličanov, trapistov in vseh, Bogu posvečenih duš. V Cerkvi trajno cvetê mučeništvo ljubezni.

Verniki Cerkve — Kristusovi pričevalci

Cerkev na svetu stalno napreduje. Vedno večje število duš osvaja. Vendar ji Jezus ni obljubljal zmag, ampak je apostolom govoril, da bodo z bolečinami in solzami sejali božje seme v človeška srca. Imenoval jih je „kvas“, „mala žreda“, „seme“ in jim napovedal boje, hridkosti in preganjanja.

„Varujte se pa ljudi; zakaj izročali vas bodo sodiščem in vas bičali v svojih shodnicah; in pred poglavarje in

kralje vas bodo vlačili zaradi mene, v pričevanje njim in poganom“ (Mt 10, 17-18).

„Takrat vas bodo predajali v stiske in vas morili; in sovražili vas bodo vsi narodi zaradi mojega imena“ (Mt 24, 9).

„Ako vas svet sovraži, vedite, da je mene sovražil prej ko vas... Če so mene preganjali, bodo preganjali tudi vas“ (Jn 15, 18. 20).

Cerkev mora s Kristusom trpeti smrtne hridkosti do konca sveta. Kristus je premagal svet s ponižnostjo, križem in žrtvijo. Tudi Cerkvi more zagotoviti zmago samó mučeništvo. Ko je Jezus na križu umiral, je Cerkev postala njegova nevesta. Zato bo Cerkev nosila svoj težki križ, dokler se bo Kristus na zemlji daroval. Moč ji daje kri mučencev in prepričanje, da je na zemlji tujka, da ima stalni dom v nebesih. Zato uči sv. Gregorij, da ima sveta Cerkev dvoje življenj; eno v času na zemlji, drugo v večnosti v nebesih. V njenih bojih in njenem življenju na zemlji jo tolaži upanje, da bo kmalu odšla domov k Očetu in tam prerrojena, poveličana uživala večno zmago in slavo.

Zato vzklika sveti Janez Krizostom: „Nikoli se nikar ne loči od Cerkve! Nobena človeška oblast nima njene moči. Tvoje upanje naj bo Cerkev, ki je višja ko nebo in večja ko zemlja. Nikoli se ne bo postarala; njena mladost je večna.“

Na gotovost zmage svete Cerkve moramo misliti zlasti tedaj, kadar veliko trpimo. Tako je delal sveti Janez Evangelist, ko je bil v izgnanstvu na

otopku Patmu. Kristjanom, ki so jih preganjali Rimljani, je govoril o končni, popolni zmagi božjega Jagnjeta. Tudi škof sveti Avguštin je tedaj, ko je rimska država začela propadati in so njeno ozemlje začeli osvajati tuji, poganski narodi, govoril kristjanom o zmagah božje države in jih opozarjal, naj se ne vdajajo žalosti. V srcu kristjanov mora biti vedno upanje in veselje.

Ura večne slave

Nič ne vemo, po kakšni poti nas bo vodila božja Previdnost. Vendar imamo zagotovilo, da bo Cerkev tedaj, ko se bo končal „čas narodov“, odložila svoje umrljivo oblačilo in se odela v večno,

nebeško slavo. Kadar je klasje polno in zrelo, je žetev. Tedaj pleve vržejo v ogenj, zrnje pa dajo v žitnice.

Ko bo Cerkev posvetila ves svet Očetu, ko bo nebo prerodilo vso zemljo in se bo odrešeno človeštvo dvignilo do nebes, bo prenehala zgodovina in časa ne bo več. Vsi, ki bodo v preskušnjah in v trpljenju vztrajali do konca, bodo spremljali brezmadežno Jagnje in slavili njegovo zmagoslavje. Šele tedaj, ko se bo to zgodilo, bomo vsi jasno spoznali, da je bila ura križa za Cerkev ura zmage in večne slave.

Po knjigi „He visto el rostro doliente de la Iglesia“ priredil Gregor Mali

Če „osebno“ mišljenje vodi stran od Boga

„O moj Bog, pred Tvojim obličjem priznam in potožim nad svojo tako veličko slabostjo, ki je v moji malovernosti, če ne ravno v razmerju do Tebe, pa vsaj do Tvojih služabnikov in namestnikov, ako stvari ne gredo tako, kakor bi jaz hotel ali pričakoval.

Ne dopusti nikdar, da bi le za trenutek pozabil, da si Ti ustanovil kraljestvo na zemlji; da je Cerkev Tvoje delo, Tvoja ustanova, Tvoje orodje; da stojimo pod Tvojim vodstvom, pod Tvojimi postavami in pred Tvojimi očmi; da Ti govoriš, kadar govori Cerkev. Ne dopusti, da me domačnost s to čudovito resnico napravi polagoma neobčutljivega zanj, da me slabost Tvojih člove-

ških namestnikov pripravi do pozabljenja, da po njih Ti govoriš in deluješ.

Pridi!... Potrebujem tistega Svetega Duha, ki je Duh svetih očetov Cerkve, da ne bom samo rekel, kar oni v posameznostih pravijo, marveč da bom tudi mislil to, kar oni mislijo: — v vsem potrebujem Tvoje pomoči, da bi ostal obvarovan osebnega načina mišljenja, ki ni resnično, ako pelje stran od Tebe. Daj mi v vseh mojih premislekih dar razločevanja med tem, kar je resnično, in tem, kar je zmotno!“

(Kardinal J. Newman, l. 1870, ko se je končal 1. vatikanski koncil in je vzbudil ponekod nejevoljo nad izidom.)

Večer za večerom

Dolgo, dolgo...
In potem
me do jutra objame
skrivnostni molk...

Tiho prihajajo k meni. Večer za večerom...

Navadno je prvi Ivan. Tisti študent Ivan, s katerim sva dolge ure preležala na klopi pod korenskim zvonom in čakala, da se je zamajal. Razločno čujem Ivanov glas: „Zdaj sem se odločil. Ko bom odložil vojaško suknjo, bom stopil v lemenat...“

„Bom, bom...“ je pribil kembelj, ki se je začel premikati in brniti tik mimo najinih glav. „V lemenat, v lemenat...“ je drobil za njim manjši, kot bi hotel oponašati Ivanove besede.

Zdaj prihaja Ivan vsak večer. „Nič ni z lemenatom. Sem srečen med tisoči kočevskih žrtev... Glej, da boš ti dober...“

In potem prihajajo drugi.

„Hej, bolničar! Naša Ančka se je užela in ima že vso ročko oteklo. Greš z menoj?“ zveni Jakov glas. Kot nekoč. Večer za večerom...

Po vsej sobi odjekne Rudijev smeh. O, naš kuhar! Če nam je s smehom zabelil prismojeno kosilo, je teknilo bolj kot doma. Odkrito me gledajo njegove — skoraj otroške oči. Sama radost jih je bila. Tudi nocoj... Pa nenadoma postanejo otožne kot tistikrat, ko je za Kožljekom zažarelo nebo v ognjenem siju.

Nato pride Janko, ki je tako rad stopil k Lenartu po vodo in je postal rdeč, če ga je kdo podražil.

Za trenutek udari strojnica, a se njen odmev prelije v glasove Franceto-

ve harmonike. Nato pa začujem Mihčev vrisk...

Naš Mihec! Nič ga ni zadržalo. Nikdar. Vsak večer je moral v Zavrh. Predno je izginil za smrekami, je zavriškal, da je odjeknilo po vsej Mati vodi.

Zdaj pa je Mihec pri meni. Večer za večerom. Reza ga v Zavrhu čaka zaman... Večer za večerom...

„Za križem so! Nasuj jim, Jernač, da oni ne bodo!“ razločno čujem Tonetov glas. Nato pa je dolgo vse tiho...

Potem prihajajo novi...

Stari Janez je tu. Zopet mi pripoveduje o svojem Metodku. In o ostalih, ki jih je polna peč, klop okrog nje in materino naročje. Spomin mi za trenutek pohiti v kmečko sobo. Kot grozd polna je peč. Kakor angelske glavice okrog Marije v glavnem oltarju so drobni otroški obrazki okrog matere, ki sedi na klopi in drži najmanjšega v naročju. Zdaj čakajo na očeta... A Janez je pri meni. Večer za večerom...

In potem gledam z Antonom na Borovnico, na katero se vsipa svinec. Zopet se nasloni na moje rame in trudno izdavi: „Tam spodaj je moja mati... In sestre... Kot tistikrat..."

Nato pa se dolgo sklanjam nad Stefanom in mu čistim rane. Prvič vidim njegov zdravi obraz spačen. Fant stiska zobe od bolečine. „Potrpi, štefček! Nič

hudega!“ mu šepetam. Večer za večerom...

Znova se oglasi Francetova harmonika, vsi skupaj pa udarimo, da nas slišijo globoko v dolino in za žično oviro umolkne strojnica od začudenja: „Zemlja rodna moja je tako, da če treba, bil se bom za njo...“ Zazdi se mi, da se nad nami razprostira koren-ska lipa in veter pritajeno šepete z njenimi listi... Kot nekoč.

Oči fantov žare v temi...

Pred oltarjem stoji Viktor in končuje pridigo. „Domovina nas kliče, kliče nas Bog! Smo pripravljeni...“ Po vsej sobi odmeva njegov glas.

Sveče na oltarju mrtvaško svetijo.

In nato spet zadoni naša pesem pod mogočno lipo. „Zdrava bodi domovina...“

Novi prihajajo v mojo sobo... Vsi, prav vsi. Nikogar ne manjka.

Žareče oči steklenijo, pesem poje-ma. Celo sveče na oltarju ugašajo, kot bi jim nagajal veter.

Zdaj!

Zamašim si ušesa in si potegnem odejo preko glave, da bi preslišal re-gljanje strojnic. Pa jih slišim, stokrat preklete, kot bi stal sam pred njimi...

Večer za večerom.

Dolgo, dolgo...

In potem me do jutra objema skrivnostni molk...

p. Bazilij

Posebej naj se s Kristusom, trpečim za zveličanje sveta, znajo zedinjati tisti, ki jih stiskajo uboštvo, onemoglost, bolezen in različne nadloge, ali ki trpe pre-gnanjanje zaradi pravice. — Konstitucija o Cerkvi.

Kaj je naredil zadnji koncil?

Pavel VI.
papež II. vaticanskega
vesoljnega
cerkvenega zbora

Prava vrednost koncila je v tem, da je proslavil Boga.

Da to bolj razumemo, moramo pomisliti, v kakšnem času se je koncil vršil. Danes je vse življenje usmerjeno v to, da človek obvlada zemljo, ne pa da doseže nebo. Danes mnogi ljudje taje Boga in se pri tem krivo sklicujejo na znanstveni napredek. Danes človek naglaša svojo svobodo in jo razume kot prostost od obveznosti nadnaravnega zakona. V današnjem času so velika poganška verstva doživela propad in razkroj kakor nikdar doslej.

Bogu v čast

Koncil se je vršil v božjo čast, v Kristusovem imenu, pod vodstvom Šv. Duha. Morda nas bo svet imel za ne-

spametne, ker gledamo teocentrično na svet in na človeka. Toda mi slovesno izpovedujemo vero v enega, resničnega, živega, dobrega Boga.

O Cerkvi

Kdo bo prigovarjal, da se koncil ni ukvarjal toliko z božjimi resnicami, kolikor s Cerkvijo, z njeno naravo, z njenim apostolskim in ekumenskim poklicem, z njeno misijonarsko dejavnostjo. Cerkev, stoletna ustanova, se je ugleдалa sama vase, da bi se bolje spoznala, da bi se točneje izrazila, da bi uredila svoje težnje in namere. To je res.

Cerkev se je poglobila v svojo duhovno vest, ne zato, da bi analizirala svoje skušnje, tudi ne zato, da bi si zagotovila svoje pravice in uredila svojo

zakonodajajo, temveč zato, da najde v sebi Kristusovo besedo. Hotela je poglobiti spoznanje božjih skrivnosti in božje navzočnosti v sebi in nad seboj. Vse to je storila zato, da bi poživila v sebi tisto vero, v kateri se skriva skrivnost njene modrosti, njenega poguma, njene ljubezni, s katero slavi Boga.

Koncilski odloki o božjem razodetju, o liturgiji, o duhovnikih, redovnikih in laikih ter konstitucija o Cerkvi dokazujejo, da je imel koncil najprej religiozne namene.

Ljubezen je vodila

Koncil se je pa tudi živo zanimal za probleme sodobnega sveta. Morda doslej še nikoli v tako veliki meri. Cerkev je

čutila potrebo, da spozna, da razume, da se približa, da evangelizira sodobno družbo. Nekateri so se že ustrašili, da koncil zanemarja zvestobo tradiciji, da je preveč popustljiv in premalo načelen nasproti zunanjemu svetu; da se preveč ozira na trenutne potrebe Cerkve in da preveč prisluškuje tujim mnenjem. Ne verjamemo, da bi se moglo kaj takega upravičeno domnevati.

Posebej želimo naglasiti, da je bila vodilna misel koncila ljubezen. Nihče ne bo mogel koncilu očitati, da se je v tej točki izneveril evangeljski resnici. Kristus je bil tisti, ki nas je učil, da bo ljubezen spoznavni znak njegovih učencev.

Pesem o človeku

Koncil se je mnogo bavil s človekom; s človekom, kakršen je danes. S človekom, ki je samega sebe postavil ne samo za središče vsega svojega zanimanja, temveč tudi za počelo in smisel vsega stvarnega sveta.

Zdi se, kakor da je pred očmi koncilskih očetov korakal človek, kakor se danes v raznih podobah pojavlja. Stopal je tragični človek — s svojo bolestjo in osebno dramo. Stopal je človek, ki je hotel biti nadčlovek, pa zato kljub temu nestalen, sebičen in neusmiljen. Človek, ki je nesrečen in nezadovoljen sam s seboj. Človek, ki se smeji in joka. Človek dvoličnež, ki igra zdaj to zdaj ono vlogo. Človek, ki ga posvečuje nedolžna mladost, skrivnost revščine, dostojanstvena potrpežljivost. Človek individualist in socialno čuteč. Človek — zaverovan v preteklost in sanjač o bodočnosti. Grešnik in svetnik.

Kardinal Agagianian — Armenec
voditelj koncilskih sej

Novi humanizem

Koncil se je v nekem smislu postavil nasproti laičnemu humanizmu, zakaj vera v Boga, ki je postal človek, je stala nasproti človeku, ki hoče postati Bog.

Toda kaj se je zgodilo? Spopad, boj, obsodba? Lahko bi se kaj takega zgodilo, pa se ni. Starodavna zgodba o usmiljenem Samarijanu je bila srčika koncilske duhovnosti. Čez svet se je razlil val koncilske naklonjenosti.

Potrebe današnjega človeka so pritegnile vso pozornost koncila.

Sodobni humanisti, ki zanikate vse nadnaravno, vsaj to priznajte! S tem boste priznali naš novi humanizem. Mi bolj ko kdo drug spoštujemo človeka.

Koncil je videl v človeku njegovo večno dvopolnost: revščino in veličino; zlo, ki je samo v sebi neozdravljivo, in dobro, ki je vzdržalo vse napade in nam sije s skrivnostno lepoto in neuničljivo veličino. Koncil je gledal na človeka predvsem z dobre strani, z optimizmom v njegovo bodočnost. Koncil je občudoval pridobitve modernega sveta.

Vera in ljubezen zahtevata, da se zmote obsodijo. Toda ko je govora o človeku, se mu pošiljajo samo pozdravi, izražata spoštovanje in ljubezen.

Koncil ni raziskoval bolezni današnjega sveta, temveč je iskal zdravila zanje. Namesto žalostnega zgražanja je svet slišal besedo zaupanja.

Samo en primer. Neštevilni jeziki in narečja, ki jih govore narodi, so postali liturgični jezik. Koncil je priznal človeku vse pravice, ki mu pripadajo po

Kardinal Suenens — Belgijec
voditelj koncilskih sej

človeškem dostojanstvu, obenem pa ga je pozval, naj odpre oči in srce za evangelijsko resnico.

Razgovor

Čeprav cerkveno učiteljstvo ni imelo namena podajati dogmatične definicije, se je vendar merodajno izjavilo o nekaterih vprašanih, ki mučijo današnjega človeka. Tako se je začel dialog s človekom. Koncil je spregovoril s prijetno in prijateljsko besedo dušnega pastirja. Obračal se je ne samo na izobražence, temveč tudi na preprostega današnjega človeka. Govoril je besedo, ki jo tudi ta razume.

Še nekaj moramo povedati: vsi zakladi cerkvenega nauka so namenjeni službi človeku. Cerkev se je razglasila

za „deklo“ človeštva prav v trenutku, ko je cerkveno učiteljstvo in dušnopastirska oblast zasijala v največjem sijaju. Misel o službi je zavzela središčno mesto.

LJUBIMO ČLOVEKA, KER LJUBIMO BOGA

Sodobni človek je navajen vsako stvar presojati po tem, koliko je vredna, koliko koristi mu prinaša. Ta bo moral ugotoviti, da je posebna vrednost tega koncila prav v tem, da se je obrnil k človeku. Katoliška Cerkev ne more biti nekoristna ustanova, če se je v svojem tako imenitnem izrazu, kakor je koncil, popolnoma izjavila v korist človeka in se stavila v njegovo službo. Katoliška vera in človeško življenje

Kardinal Doepfner — Nemeč
voditelj koncilskih sej

Kardinal Lercaro — Italijan
voditelj koncilskih sej

potrjujeta skoro starodavno zvezo, svojo slogo v eni človeški stvarnosti.

Katoliška vera je vera za človeštvo; ona je v nekem smislu življenje človeštva. Življenje, ki ga daje naša vera, je pa prav v spoznavanju Boga.

Tu se spominjamo besed sv. Katarine Sienske: „O večni Bog, v tvoji naravi spoznam svojo naravo.“

V obrazu vsakega človeka, zlasti kadar so ga razorale solze in bridkosti, moramo spoznati Kristusovo obličje. V njegovem obrazu pa gledamo obličje nebeskega Očeta. Tako postaja naš humanizem krščanski. S krščanstvom pa stavljamo Boga v središče svojega življenja in življenja sveta. Lahko bi se izrazili tudi obratno: Če hočemo spoznati Boga, moramo spoznati tudi človeka.

Če hočemo prav spoznati človeka, moramo prej spoznati Boga.

Tega človeka ljubimo ne kot sredstvo, temveč kot cilj, saj je usmerjen k nadnaravnemu cilju, k Bogu.

Sv. oče je zaključil svoj govor s pričanjem, da pomeni konec koncila začetek nove dobe za vero in humanizem. Upa, da smo se na koncilu naučili prav ljubiti in bolje služiti. Zahvaljujoč se Mariji, Materi Cerkve, za vso pomoč in drugim svetnikom za priprošnjo, se je posebej spomnil sv. Ambrozija; ob spominu nanj naj bi se povezali vzhodna in zahodna Cerkev.

Pozdrav vsemu svetu

V kratkem govoru pri slovesnem sklepu koncila se je sveti oče najprej spomnil tistih škofov, ki niso bili o lastni volji odsotni s koncila. Njim je veljal njegov posebni pozdrav.

Nato je sv. oče pozdravil ves svet; tiste, ki ga poslušajo, in tiste, ki ga ne poslušajo. Tiste, ki sprejemajo njegov pozdrav, kakor tudi tiste, ki ga odklanjajo.

Pod Marijinim znamenjem

Ob koncu se je spomnil Marijinega Brezmadežnega Spočetja — Marija je božja in naša duhovna mati. Marija je brezmadežna, nedolžna, popolna. Ona je hkrati vzor in realnost. Ona je tista, kateri se bogopodobnost najlepše izraža. Ta ponižna dekla Gospodova je naša sestra pa tudi Mati in Kraljica. Mariji naj velja naš zadnji koncijski pozdrav, pod njenim vodstvom naj se začne pokoncilsko delo.

Povzetek iz govora Pavla VI.

Potek vesoljnega zbora

Drugi vatikanski vesoljni cerkveni zbor se je razvijal v temle redu:

Napoved po Janezu XXIII. 25. januarja 1959.

Doba priprave: daljne od 2. maja 1959 do 10. maja 1960; bližnje od 5. junija 1960 do 11. junija 1962.

Štiri zasedanja: Prvo od 11. oktobra do 8. decembra 1962; drugo od 11. oktobra do 4. decembra 1963; tretje od 14. septembra do 21. novembra 1964; četrto od 14. septembra do 8. decembra 1965.

Delo: 168 splošnih in 10 javnih zborovanj. Nad 6000 pismenih in ustnih predlogov in 521 glasovanj. Sad: 16 zgodovinsko važnih dokumentov.

Udeleženci: Sv. oče Janez XXIII. v času prvega zasedanja — nato papež Pavel VI. in okrog 2.500 koncilskih očetov (kardinalov, patriarhov, nadškofov, škofov, apostolskih administratorjev in višjih redovnih predstojnikov) —dalje okrog 400 študijskih izvedencev — 100 opazovalcev — zastopnikov drugih cerkva — 35 župnikov in 38 laičnih zastopnikov (15 žena in 23 mož).

Sveti oče Pavel VI.

Koncil:

**cerkvena
hierarhija**

V drugem poglavju dogmatične konstitucije o Cerkvi utemelji in razloži koncil naziv Cerkve kot božjega ljudstva nove zaveze in opiše njegovo razmerje do raznih človeških skupin v svetu. Zaključuje to poglavje teološki nauk o izvoru, namenu in metodah misijonskega dela Cerkve, ki tvori bistveni del njenega poslanstva na zemlji. O vsem tem ste brali v aprilski in majniški številki naše duhovne revije.

V nadaljevanju razpravlja koncilna konstitucija v logičnem redu o različnih kategorijah oseb, ki božje ljudstvo na zemlji sestavljajo in razloži v tretjem poglavju na prvem mestu dogmatični nauk o prvenstvu in nezmotljivosti rimskega papeža, ki je bil razglašen že na prvem vatikanskem koncilu. S tem naukom, ki tvori temelj cerkvene edinosti in neporušnosti, pa združi koncil nauk o škofih, ki je od vsega početka predstavljal osrednji in bistveni predmet tega koncilnega zasedanja. S tem naukom o škofih kot naslednikih apostolov, o njihovi povezanosti med seboj in s papežem, o njihovih vzvišenih pravicah in dolžnostih dopolnjuje ta drugi vatikanski koncil to, česar prvi radi razmer časa ni mogel izvršiti. Škofovsko dostojanstvo in služba sta utemeljena na razodetem nauku o ustanovitvi apostolskega zbora po Kristusu, ki mu v Cerkvi nasleduje zbor škofov pod papeževim vodstvom. Vzvišene škofovske pravice v vodstvu lastnih škofij in vesoljne Cerkve so v konstituciji jasno obrazložene. Visoka in odgovorna škofovska služba je po koncilu postavljena na mesto, ki ji po sami Kristusovi volji v Cerkvi pripada, ki pa je bila v teku zgodovine čestopremalo upoštevana in so bile pravice

škofov po sveti stolici preveč omejena. Po tem dogmatičnem koncilskem nauku se odpira škofom v vodstvu njihovih škofij, zlasti pa še škofovskim konferencam posameznih cerkvenih pokrajin obširno polje učinkovitega delovanja v prosep lastnih vernikov in vesoljne Cerkve. Zveza z vrhovnim cerkvenim poglavarjem, ki je rimski papež, ostane seveda nujna in neokrnjena, a škofje zdaj stojijo ob njem ne kot nekakšni njegovi namestniki, marveč kot sobratje in sodelavci, ki imajo po škofovskem posvečenju z njim enako polnost zakramenta svetega reda in skupno odgovornost za vso Cerkev.

Škofje — nasledniki apostolov

„Gospod Jezus, ustanovitelj svete Cerkve, je za njeno razširjenje in vodstvo izbral dvanajst apostolov, ki jih je ustanovil v obliki stalnega zbora, kateremu je na čelo postavil Petra. Nje je poslal najprej k izraelskemu ljudstvu, potem pa k vsem drugim narodom, da z njegovo oblastjo užijo, posvečujejo in vodijo vse ljudi k večnemu zveličanju. Gospod sam jim obljubi, da ostane z njimi do konca sveta in jih na binškošno nedeljo s poslanjem Svetega Duha v tem poslanstvu dokončno potrdi.

To božje poslanstvo, zaupano po Kristusu apostolom, mora trajati do konca vekov, zakaj evangelij, ki ga marajo oni oznanjati, je za Sveto Cerkev počelo življenja. Zato so apostoli v tej hierarhično organizirani družbi poskrbeli, da si postavijo naslednike. Svojim neposrednim sodelavcem so kakor po testamentu izročili skrb, da dokončajo in utrdijo delo, ki so ga oni začeli. Ko

so jih postavili za svoje sodelavce in naslednike, so jim tudi naročili, da oni sami pred svojo smrtjo določijo druge preskušene može za vršitev svete službe. Med različnimi službami, ki se že od prvih časov opravljajo v Cerkvi, zavzema po pričevanju tradicije prvo mesto služba škofov, po katerih se od vsega začetka ohranja nepretrgano nasledstvo prvega apostolskega zbora in izročila v celem svetu.

Tako so torej škofje, skupno z duhovniki in diakoni sprejeli občestveno službo, da predsedujejo čredi v imenu Boga, kot pastirji, kot učitelji nauka, duhovniki svetega bogoslužja in služabniki, poverjeni z oblastjo.

Ta sveti zbor zato uči, da škofje po božji uredbi nasledujejo apostole kot pastirji Cerkve in kdor nje posluša, posluša Kristusa, in kdor nje zaničuje, zaničuje Kristusa in njega, ki ga je poslal (Lk 10, 16).“

Škofovstvo kot zakrament

„V škofih, ki jim pomagajo duhovniki, je Jezus Kristus, naš Gospod, pričujoč sredi svojih vernikov kot najvišji Duhovnik. Sedeč na desnici Boga Očeta ne ostaja daleč od zbora svojih škofov, ampak prav po njih vzvišeni službi oznanja božjo besedo, deli vernikom brez prenehanja zakramente svete vere in po njih očetovskem vodstvu pridružuje svojemu Telesu nove ude po nadnaravnem prerobenju; končno po njih modrosti in previdnosti usmerja in vodi božje ljudstvo nove zaveze v njegovem romanju v večno blaženost.

Da so mogli apostoli vršiti tako vzvišeno službo, so bili po Kristusu de-

ležni posebnega razlivanja Svetega Duha; oni sami pa so ta dar Svetega Duha predajali svojim sodelavcem s polaganjem rok, kar je prišlo do nas v škofovskem posvečenju.

Sveti zbor uči, da se s škofovskim posvečenjem podeli polnost zakramenta svetega reda, ki se zato v sveti liturgiji in po pričevanju Svetih Očetov imenuje „najvišje duhovništvo“ ali „višek svete službe“. Po splošnem izročilu vzhodne in zahodne Cerkve je jasno, da se s polaganjem rok podeljuje milost Svetega Duha, se vtiskuje sveto znamenje, tako da so škofje na odličen in viden način namestniki Kristusa, Učitelja, Pastirja in Duhovnika in delujejo v njegovem imenu. Le škofom pristoji, da po delitvi svetega reda pripuščajo nove izbranec v škofovski zbor.“

Škofovski zbor in njegova glava

„Po Gospodovi uredbi tvorijo sveti Peter in ostali apostoli en sam apostolski zbor. Tako se družijo med seboj tudi rimski papež, naslednik Petrov, in škofje, nasledniki apostolov. To zbornost škofovskega reda potrjuje najstarejša disciplina Cerkve, posebno jasno pa se kaže na vesoljnih cerkveni zborih, ki so se tekom stoletij obhajali. Isto potrjuje stara navada, da se k posvečenju novega škofa pokliče več škofov, ki se udeležijo svetega obreda. Član škofovskega zbora postane nekdo po moči zakramentalnega posvečenja in po hierarhičnem pridruženju glavi in ostalim zborovim udom.

Škofovski zbor s svoje strani nima oblasti, ako se ne smatra kot vključen rimski papež, naslednik Petra, kot njegova glava, čigar prvenstvena oblast

tako nad pastirji kot nad verniki mora vedno ostati nedotaknjena. Rimski papež ima namreč v moči svoje službe, kot Kristusov namestnik in pastir vesoljne Cerkve, polno, najvišjo in vesoljno oblast nad Cerkvijo, ki jo more vedno svobodno izvrševati.

Škofovski red, ki nasleduje v učiteljstvu in duhovnem vodstvu apostolski zbor in v katerem ta apostolski zbor vedno obstaja, je združen s svojo glavo, rimskim papežem, in nikoli brez njega, tudi nositelj vrhovne in polne oblasti nad vesoljno Cerkvijo, katero oblast pa more vršiti le v soglasju z rimskim papežem. Gospod Jezus je postavil samo Petra za skalo in nositelja ključev Cerkve in ga je določil za pastirja vse črede. Aji oblast zavezovati in razvezovati, ki jo je dal Petru, je dal tudi apostolskemu zboru, združeni s Petrom. V tem svojem zboru so škofje, zvesto upoštevajoč prvenstvo svoje glave, deležni posebne oblasti ne le v dobro svojih lastnih vernikov, ampak vključno tudi vesoljne Cerkve, medtem, ko Sveti Duh neprestano utrjuje njeno organsko strukturo in njeno složnost. Najvišja oblast, ki jo ima ta zbor nad vesoljno Cerkvijo, se na slovesen način izvaja na vesoljnem cerkvenem zboru. Vesoljnega cerkvenega zbora ni, ako ga ne potrdi ali vsaj kot takega prizna Petrov naslednik. Sklicati te vesoljne zборе, jim predsedovati in jih potrditi je predpravica rimskega papeža. Isto zborna oblast lahko vršijo tudi škofje, po svetu raztreseni in združeni s papežem, ako jih glava tega zbora kliče k skupnemu delovanju, ali vsaj njih skupno delo potrdi in svobodno sprejme, da dobi to delo značaj zbornega dejanja.“

Medsebojni odnosi škofov v škofovskem zboru

„Zborna edinost se razodeva tudi v medsebojnih odnosih vsakega škofa s posameznimi Cerkvami in z vesoljno Cerkvijo. Rimski papež kot naslednik Petra je vidno in trajno počelo in temelj edinosti tako škofov kot množice vernikov. Enako je vsak škof počelo in vidni temelj edinosti v svoji lastni Cerkvi, ki je oblikovana po podobi vesoljne Cerkve in iz vseh posameznih Cerkva sestoji katoliška Cerkev. Zato vsak škof predstavlja svojo Cerkev, kakor vsi skupaj združeni s papežem, predstavljajo vesoljno Cerkev v zvezi miru, ljubezni in edinosti.

Vsak posamezni škof je postavljen na čelo določene posamezne Cerkve in vrši svojo pastirsko službo nad deležem božjega ljudstva, ki se mu je zaulpal; nima pa oblasti nad drugimi Cerkvami ne nad vesoljno Cerkvijo. V kolikor pa so škofje člani škofovskega zbora in kot taki zakoniti nasledniki apostolov, morajo vsi imeti skrb tudi za vesoljno Cerkev, kakor to zahtevata njena ustava in Kristusova zapoved, skrb, ki se sicer ne izvršuje z dejanji jurisdikcije, pa vendar veliko pripomore k napredku vesoljne Cerkve. Vsi škofje morajo dejansko pospeševati in braniti edinost vere in splošne discipline v vsej Cerkvi, poučevati vernike v ljubezni do Kristusovega skrivnostnega telesa, predvsem do ubogih udov in do onih, ki trpe preganjanje zaradi pravice, pospeševati končno vsako delo, ki je vsej Cerkvi skupno, predvsem z ozirom na razširjenje vere med vsemi ljudmi. Povsem jasno pa je, da je s tem, ko dobro vladajo svoje lastne Cer-

kve kot deleže vesoljne Cerkve, prispevajo v veliki meri k blaginji vsega skrivnostnega telesa, ki je tudi teo vseh Cerkva.

Skrb za oznanjevanje evangelija po vsem svetu pripada zboru pastirjev, zakaj že Kristus sam je to delo izročil in naročil vsemu apostolskemu zboru. Zato morajo vsi škofje, v kolikor jim to dopušča izvrševanje lastne službe, sodelovati med seboj in s Petrovim naslednikom, kateremu je bila posebej izročena služba širjenja krščanske vere. Morajo torej z vsemi svojimi močmi skrbeti ne le za delavce v duhovni žetvi, ampak tudi za duhovno in materialno pomoč, ali neposredno sami, ali pa z vzbujanjem gorečega sodelovanja vernikov. Naj škofje končno tudi na to gledajo, da po častitljivem zgledu starodavnosti nudijo bratsko pomoč drugim Cerkvam, zlasti sosednjim in onim, ki so sredi te vesoljne družbe ljubezni bolj uboge.

Božja previdnost je tako uredila, da so se v raznih krajih razne Cerkve, ustanovljene po apostolih in njihovih naslednikih, v teku časov združile v organično povezane skupine, ki v edinosti vere in v edini božji ustanovi Cerkve uživajo svojo posebno disciplino, svoje posebne liturgične obrede in svoj lastni teološki in duhovni zaklad. Med temi so posebno vidne stare patriarhalne Cerkve, ki so kakor matere v veri rodile druge in so z njimi ostale združene do naših dni po posebnih vezeh ljubezni tako v sakramentalnem življenju kot v skupnem izpolnjevanju pravic in dolžnosti. Ta raznolikost krajevnih Cerkva, ki pa je usmerjena v eno samo stvarnost, dokazuje na čudo-

viš način nedeljivo vesoljnost Cerkve, na isti način morejo danes razvijati svojo mnogostransko in plodno delavnost škofovske konference, da tako zborna čustva doseže konkretno aplikacijo.“

+

To je prvi del tretjega poglavja dogmatične konstitucije o Cerkvi, kjer koncil utemeljuje potrebo in bistvo cerkvene hierarhije, zlasti sveto službo in poslanstva škofov. Po pravici se pravi, da je koncilsko glasovanje, ki se je izvršilo v cerkvi svetega Petra v Rimu dne 30. oktobra 1963, zgodovinskega pomena v življenju Cerkve. Na njem so bile izglasovane tri temeljne resnice glede škofovske službe: 1. Ško-

fje tvorijo svoj zbor, kakor so ga tvorili apostoli. 2. Po škofovskem posvečenju in zedinjenju z glavo in z ostalimi člani zbora je novi škof včlenjen v škofovski zbor po božjem pravu. 3. Škofovski zbor ima najvišjo in polno oblast nad vesoljno Cerkvijo.

To je najvišje, na razodetem nauku utemeljeno poveličanje škofovske časti in službe. Združuje pa z vzvišeno častjo in oblastjo tudi veliko odgovornost, tako v lastni kot v vesoljni Cerkvi. Vredni in potrebni so škofje naše molitve in naše zveste in stalne pomoči. Kot nasledniki apostolov in vodniki na potu zveličanja zaslužijo naše verno spoštovanje in pokorščino.

Alojzij Košmerlj

„Mladi ljudje hočejo zgraditi nov svet . . .“

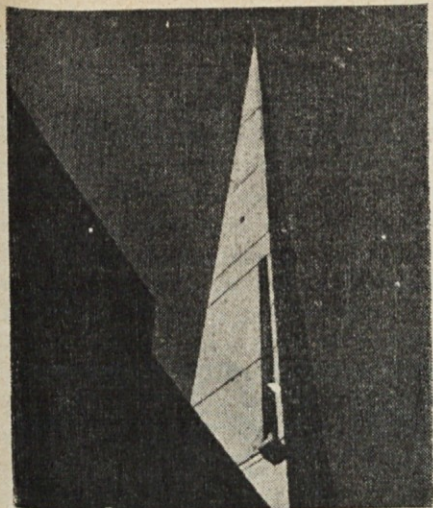
Svetovni kongres krščanske delavske mladine, ki se je pričel 30. novembra 1965 v Bangkoku (Azija), je trajal 15 dni. Zastopniki 75 dežel so tja poslali 250 delegatov. Na kongresu so obravnavali snov: „Prosti čas mladih delavcev“.

Ustanovitelju in predsedniku tega gibanja kardinalu J. Cardijnju, je papež Pavel VI. poslal posebno pismo.

„Mladi ljudje,“ tako piše sv. oče, „hočejo zgraditi nov svet, v katerem bo vladala pravica, bratska ljubezen, medsebojna pomoč in mir. To je sijajen

načrt... Toda uresničenje tega načrta zahteva predvsem spremembo src. Le pod tem pogojem bo mogla širiti poslanstvo Kristusove ljubezni in miru v uradih, mestnih četrtih, v velikih mestnih središčih in v svojem lastnem ožjem okolju.

Tako bo katoliška delavska mladina vodila čudovito šolo socialnega, moralnega, duhovnega in apostolskega življenja, tkala mrežo vedno ožjih zvez od industrijskih dežel do narodov v razvoju. Člani tega gibanja pa se bodo čutili med seboj kot bratje, ki se zavedajo odgovornosti drug za drugega.“

Poslanica vesoljnega zboru umetnikom

Govoril Pavel VI.

8. decembra 1965

Tudi vam umetnikom, ki vas je prevzela lepota in ki zanjo delate, pesnikom in književnikom, slikarjem, kiparjem, arhitektom, glasbenikom ter gledališkim in filmskim ustvarjalcem... vsem vam kliče Cerkev koncila: Če ste prijatelji prave umetnosti, ste tudi naši prijatelji!

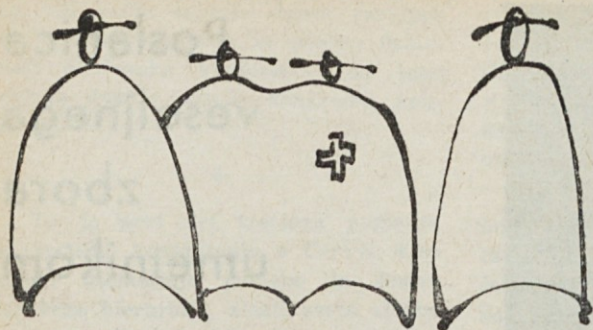
Zvezo z vami je Cerkev sklenila že v davnih časih. Vi ste zgradili in okrasili njena svetišča, proslavili njene resnice, obogatili njeno bogoslužje. Vi ste ji pomagali, da je svoje božje poslanstvo izrazila v jeziku likov in podob ter tako približala nevidni svet človeškim čutom.

Cerkev vas potrebuje danes ravno tako kot včeraj. Zato se obrača na vas in vam kliče: Ne dopustite, da preneha ta kar najbolj plodna zaveza! Ne branite se postaviti svojih talentov v službo božje resnice, ne zapirajte svojega duha navdihom Svetega Duha!

Svetu, v katerem živimo, je lepota potrebna, da ga ne prekrije somrak obupa. Lepota in resnica, obe razveseljujeta človeško srce. Obe pomenita dragocen dosežek, ki mu zob časa ne more do živega in ki družiti človeška pokolenja v skupnem občudovanju. In to vse po vaših rokah.

Zato naj bodo te roke čiste in nesebične! Zavedajte se, da ste varuhi lepote v svetu! Zato se otresite kratkotrajnih okusov, ki nimajo stalne in prave veljave! Osvobodite se težnje po tujih in nedostojnih oblikah svojega ustvarjanja!

Vedno in povsod ostanite zvesti svojim idealom! Tako boste vredni Cerkve, ki vam po nas pošilja izraze svojega prijateljstva, rešitve, milosti in blagoslova.

LEMENATARJI

Marec 1946

Bližajo se duhovne vaje. Sedaj čistimo poslopje, da bomo kasneje čistili duše.

Zadnje popoldne je bilo po hodniku hrupa več kot preveč, a točno ob pol sedmih je zvonec na dolgo zvonil: konec govorjenja. Pridi Sveti Duh!

Nekaj minut prej je skozi dež, v črn plašč zavil, prihitel od benediktinske porte sem voditelj duhovnih vaj, dr. Knific, salezijanec iz Monte Ortone.

Potem je spet staro žvljenje planilo v nov tek. Začela so se predavanja. Napovedanega dr. Pajka, predavatelja zgodovine, ni bilo. Pripeljal se je pa lazarist g. Lenček in nam predava misijonologijo. Določili so mu kratek tečaj s številom ur vsega semestra. Navduševal nas je v misijonski znanosti,

včasih tudi po dvakrat na dan. Ob koncu predavanj smo delali diplomske kolokvije iz predelane snovi v naše in predavateljevo zadovoljstvo.

Vendarle je prišlo do pričakovanih ordinacij. Kronist poroča:

V Padovi bi morali biti ob pol sedmih zjutraj. Čas za naše bogoslovce nikakor ni bil prikladen, ker je peš iz Praglie v Padovo dobri dve uri (12 km), tramvaj pa tako zgodaj še ne vozi. Tiste dni je tudi deževalo. Zato so naprosili Forpadovega šoferja, da jih je naložil na motorno trikolo, ko se je zjutraj odpravljal v Padovo po delavce.

Ob šestih so se zbasali na prikolico. Klavrni dež je žalostil pomladno pokrajino. Dolge, rjave luže so zalivale izprano asfaltno cesto, avtomotor je drvel, ljudje so se prestrašeni

umikali in se skrivali za gole, belolisaste platane, da jih ne bi oblila umazana pena.

V majhnem vozilu pa so čepeli kot kokoši na gredek subdiakonandi (4). ostiariandi in lektorandi (4) in tonzurandi (5). Spiritual je priporočal meditacijo med potjo, a je bilo to težko izvedljivo: vrivale so se namreč neprestano misli na boj za obstanek. Prostora je primanjkovalo in tako so bili, — sicer praznično razpoloženi, — sključeni, zverženi, v dve gubi, postrani, počez, zgrbljeni, stlačeni kot slaniki v sodu. Vse mogoče lege in stoje so prišle v poštev.

Streha — strgana plahta — je bila ravno tako nizka, da se pošteno nihče ni mogel zravnati, razen morda malega Franceta, no pa temu še v glavo ni prišlo, da bi stal. Še z nekaterimi drugimi je brž zasedel pripravljeno stolico. Izbral si je mesto, kjer je imela plahta največjo luknjo in je skozi njo vedoželjno motril svet. — Zanimiva vožnja je, žal, prehitro minila.

Ob sedmih so se obredi začeli. Ordinandov je bilo preko sto dvajset, klečali so v prednjem delu ladje. Ljudi v cerkvi ni bilo skoro nič. Zvonovi pa so v slavnostno jutro zvonili mogočno, da se je od bombardiranja prizadeta cerkev kar tresla, in skrivnostno, da so v ordinandih plala srca.

Zaradi velikega števila ordiniranih se je škofova maša zavlekla do enajstih. Brez večjih nezgod je šlo. Samo dve nerodnosti sta se pripetili. Najprej so pozabili vtakniti v sezname enega naših tonzurantov, potem so

hoteli minoristom vse štiri redove naenkrat podeliti. Klicali so jih k eksorcistatu in akolitatu večkrat, naši pa so si mislili: dovolj je dnevu lastna teža in so zadovoljni s prvima dvema redovoma vztrajno tičali v klopi.

Na praznik sv. Jožefa sta v Monte Ortone prvič darovala sv. mašo salezijanec Dobršek in Simčič. Na popoldansko akademijo smo bili povabljeni tudi mi.

Naš zbor je odpel nekaj pesmi, ostali program so izpolnili domači bogoslovci in zavodarji z igrami, deklamacijami, petjem, govorancami in muziko. Vse je šlo na dolgo in na široko, tako da sta se tudi slavljenca naveličala. Odšli smo z njima sredi prireditve v eno njunih sobic, kjer smo prav po domače pokramljali. Tudi postregla sta nam nekoliko. Ta del „akademije“ je bil najbolj prisrčen.

Benediktinci so začeli olepševalno akcijo. V splošno začudenje so odvozili nesnago in razmetano kamenje z dvorisč. Popravili so tudi vodnjak. Pater prior je z zavihanimi rokavi sam zasajal mlade macesne s toliko gorečnostjo, da niti našemu vrtu ni prizanesel. Po vsej dolžini je posadil sredi gređic, polnih solate, rož in drugega, dve vrsti mladih drevesc. Posušila so se potem večinoma vsa.

V Rimu je izšla prva številka novega bogoslovskega glasila „Misel“. Je list vseh slovenskih bogoslovcev, izhaja mesečno. Nastal je največ po prizadevanju urednikov mariborske „Lipice“. Konzor-

cij je sestavljen iz zastopnikov posameznih slovenskih komunitet.

Ker g. Baznik ni mogel osebno priti, je poslal nove pošiljke ameriških dobrotnikov po dveh vojakih.

April 1946

Ves mesec je sijalo lepo sonce, večsih malo premočno. Za prijetno ohladitev ozračja je dvakrat poskrbel dež.

Za 1. aprila ni nihče pričakoval kake organizirane potegavščine. Gospa iniciativa je namreč odšla na dopust.

Dva bogoslovca sta sklenila vse slovensko prebivalstvo Praglie nekoliko potegniti. Da bi malo krila svoj namen, sta izobesila že zjutraj na oglasno desko obvestilo o seji fakultetnega sveta in o posledici (predavanj prvi dve uri ne bo). Navleči so se dali mnogi bogoslovci in večina profesorjev. Glavna vaba je bil ponarejen podpis tajnika fakultete. Krivec se je moral zagovarjati rektorju.

Tedaj šele se je začelo pravo „limanje“. Nasedli so vsi po vrsti razen rektorja in spirituala, ki sta bila pravčasno obveščena.

Ob 10. uri se je pojavil na običajnem mestu velik plakat: Prireditev Cilinderkluba „Prvi april“ s sporedom in ostalimi pojasnili, kot navadno. Izdelala ga je prva žrtev, naš trgovec.

Prav za vsakega bogoslovca je bilo določeno posebno delo. Skraja se niso nič upirali, težave so nastale, ko je „neki zlomek“ uganil, da bi moglo biti vse le prvoaprilska potegavščina. Če si temu ali onemu kaj rekel, se je že marsikdo s posmeškom odkrižal nadlegova-

nja, češ ne boste vi mene. ampak jaz vas. Stvar se je bližala polomu in blažaži prirediteljev.

„Midva bova vas!“ je bil sklep kratke seje po kosilu, ki je oba navdal s čudovito prizadevnostjo. Sklicala sta k vaji za večerni nastop, učila kretenj in ravnanja na odru, ustvarjala pevsko vajo, zdaj spet kakemu zakrknjencu potožila, koliko težav je, da ni razumvanja. Tako je končno uspelo zbiti vsem razne predsodke. Zaradi „delitve dela“, je moral ta oviti žarnice z rdečim papirjem, druga dva znositi klopi in zgraditi oder, nekdo prinesiti izpred kuhinje kulise, vsak profesor je imel kako stvar, „nujno potrebno za predstavo“ in bogoslovci so hodili prosit, vsak k drugemu.

Resnoba pridnih delavcev je postajala že tako smešna, da sta se morala avtorja iti od časa do časa nasmejati na kak oddaljen prostor.

Večerja je minila. Prireditelja se pojavita v cilindrih. Z zvoncem in spretnim govorjenjem zvabita vse k predstavi.

Posrečilo se je! Zvonec in cilindra postavita pred vrata in se izgubita ja drno stran. Od smeha sploh ne vesta, kam bi.

V predavalnici pa so v tišini čakali začetka. Pred njimi se je na tabli blestel napis:

„Potegnjeni“ — prvoaprilska burka v 1 dejanju za več oseb.

Ko so se prvi zavedli krutega dejstva, je nastal vik in krik med poraženim občinstvom. Vsi so šalo prav razumeli in smeha ni bilo ne konca ne kraja. Najbolj korajžni so jo hitro iztuhtali in šli kriveca iskat. Slaba pri-

reditelja, če ne bi tudi tega predvidevala! Ušla sta na vrt.

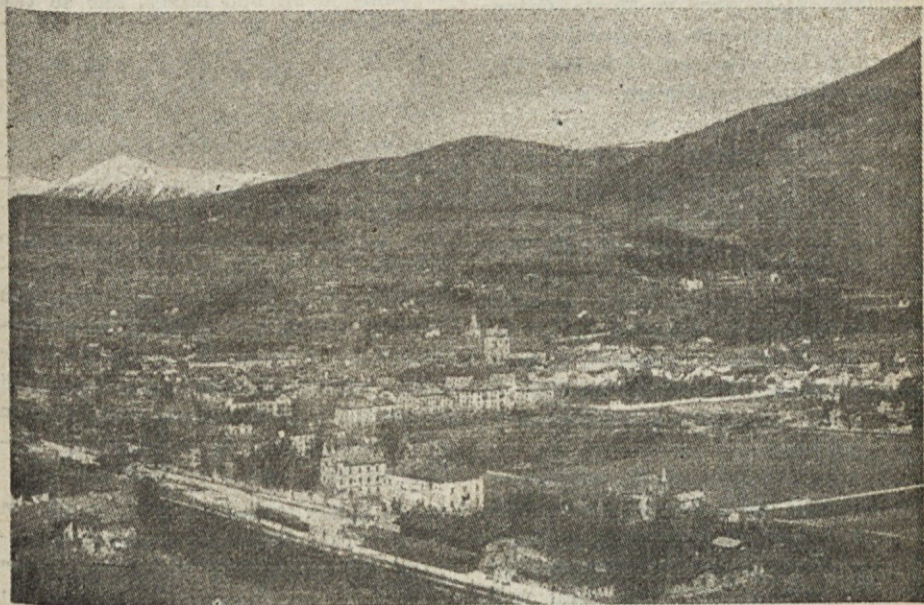
Doživeli smo prvo veliko noč na Laškem. Obredov smo se udeleževali pri benediktincih. Verniki imajo tu tako čudne navade, da včasih človek ne ve, ali se vesele ali žaloste. Zlasti na veliki petek zvečer pri procesiji. Otroci kriče, moški se pogovarjajo in smejejo, bengalični ognji vseh barv gore na najbolj nemogočih koncih (eden npr. na glavi Marijinega kipa). Edino, kar nam je bilo vsem všeč, je pesem Pozdravljen križ, ki jo pojo vsi za procesijo.

Po žalni procesiji se vse vsuje v cerkev. Nabere se toliko ljudstva, da celo zraka zmanjkuje, ne le prostora. Na

prižnico pride slavnostni govornik in sede. Ko se govorjenje za silo pomiri, pridigar začne. Razpleta in razpleta in, ko je utrujen, zopet sede. Verniki se oddahnejo, malo poklepetajo, nato se pridiga nadaljuje. V Pragli je trajala eno uro in pol, a pravijo, da ponekod traja še dlje. Navadno opiše govornik v tej pridigi, ki jo splošno imenujejo „L'agonia“, vse Kristusovo življenje od rojstva do smrti.

še nekaj kratkih novic:

Skupne izlete smo nadaljevali, ekonom je kupil pet škafov za umivanje nog (je že moral biti razlog za to!), pred veliko nočjo smo spet organizirali splošno čistko prostorov, obiskalo nas

V Brixnu na Tirolskem je bilo kakor kje na Gorenjskem

je osem ljudi, tudi naši so za veliko noč precej potovali.

Maj 1946

Maj — mesec šmarnic. V ničemer nismo hoteli v Pragli zaostati za rojaki v domovini, ko se je približal majnik in z njim stoletni slovenski običaj šmarnic.

Očetje benediktinci so nam posodili veliko Marijino sliko, da smo je obesili nad glavni oltar. Mežnarja sta se potrudila za čim lepšo okrasitev. Rože je vsak teden sproti preskrbela slovenska družina iz bližnjega Tramonta. Vsako nedeljo so bile pete litanije. Takrat smo ymes odpevali tradicionalne odpeve.

Na obletnico našega begunstva, 8. maja, smo zvedeli neprijetno novico: Praglio bomo morali zapustiti. Točneje povedano, salezijanci iz Monte Ortone nam s 1. avgustom odpovedujejo ves inventar. Ostale bi nam le še gole stene benediktinskega kloštra.

Kaj storiti?

Prošnje so romale na vse strani in močno je kazalo, da bomo šli v Rim. Molili smo za srečen izid.

Medtem smo tudi zvedeli, da Tjito zahteva od Vatikana razpustitev naše, ga semenišča. Papeško državno tajništvo je odgovorilo gospodu, da to pot ne bo nič z njegovo zahtevo. Negotovitost zaradi bodočnosti, zraven pa še vročina — razpoloženje med nami ni nič bogvekej.

Marija, Srednica vseh milosti, je velik praznik za ljubljansko semenišče. Za Praglio je bilo prav tako. V tujini bolj občutimo njeno sredništvo kot doma. Tu nam je kakor na dlani naša majhnost in popolna odvisnost, ko je

treba za vsako malenkost tisočkrat prositi in se tisočkrat ljudem zahvaliti. Marija pa daje dostikrat tudi brez naših prošnja.

Dan smo praznovali kar moč slovesno: maša z peviti, zbor je med njo pel Volaričevo mašo za tri glasove na čast sv. Andreju, slavnostno kosilo, sprejem novih članov v kongregacijo duhovnikov in bogoslovcev, slovesne večernice z govorom in litanijami.

Med drobnimi novicami je omeniti obupno vročino, bližanje konca šolskega leta, nekaj godov, izredne količine solate na našem vrtu, tri nove zaboje g. Baznika, več obiskov, med njimi obisk teologa dr. Balića OFM iz Rima.

Junij 1946

Junij je bil hud mesec, kar se tiče izpitov. Začelo se je že prvega, ko so višji letniki delali izpit iz javnega cerkvenega prava. Potem je bilo skoro vsak dan kaj: apologetika, Cerkev, dogmatika, kanonsko pravo, filozofija, moralika...

Dovoljeno je bilo študirati tudi zunaj obzidja. Pomenilo je to vso bližnjo okolico, kjer je bilo kaj gozda ali večjega grmovja. Ko je v samostanskem zvoniku udarilo pol enajstih, je grmovje oživilo in vse se je zbralo k prijetnemu oddihu. Nekateri so si kdaj tudi dovolili prestopiti ozemlje Praglie in šli kupovat česnje na grič „k teti“ (dokler ni tega izvohal prefekt.)

Po opravljenih izpitih je prišlo na vrsto vprašanje novega prefekta in hišnega oskrbnika, kajti dosedanja sta se približala mašniškemu posvečenju in morala sta pustiti službi.

Kdo bo? Volilno kampanjo je prevzel v program Cilinder klub. Po kosilu so se pojavili volilni plakati. Vse stene in vrata so jih bile polne. Popoldne so se močno namnožili in proti večeru bi težko našel prostor za novo reklamo.

Demokracija se je borila proti reakciji za svobodne volitve. „Smrt reakciji! Živela svoboda! Zahtevamo svobodne volitve! Votate per me — pago bene!“ Najrazličnejši programi posameznih kandidatov, razpisi novih služb. Ob tolikem prometu je moral Rdeči križ na številnih krajih označiti, kje in kako deluje njegova ambulanta.

Ves volilni boj je povzročil mnogo zabave. Cilinder klub je zagrozil s stavko in demonstracijami, ko je po večerji rektor razglasil novo imenovane oblastnike. Stavke in demonstracij ni bilo, pač pa je izginil še pred večerno molitvijo ves papir s sten.

Štirje novomašniki so med nami.

„Introibo ad altare Dei,“ govori napis nad kapelo.

„Ti si duhovnik vekomaj!“ še pritrjuje nad novomašno sobo napis, iz svetih knjig vzet.

Našo srečo nad njihovo srečo skuša nato izraziti petoletnik Darko. Trenutek je slovesen. Ginjenost sili iz srca v oči. Zahvalil se je s pretrgano besedo novomašnik France.

Potem so šli v kapelo, nam dali blagoslov, nato k rektorju.

Pričakali smo jih in navdušeno sprejeli medse in vsak jim je hotel roko stisniti, vsak kaj spregovoriti z njimi.

Novomašniki se niso umikali. Za utrujenost se niso menili, čeprav so morali že ob štirih zjutraj na pot peš eno uro dalje v Monte Ortone, pa po dolgih obredih peš nazaj in še tešče povrh.

Popoldne je minilo v svečanem razporejenju in v obujanju spominov. Živahni večerji je sledila tradicionalna podoknica. Pred novomašniško sobo, ki je med letom nosila ponosno ime „Monte Rua“, se je razpostavil zbor in zapel tri slovenske narodne. Potem smo se vsi, pevci in nepevci, zbasali v sobo in planili po podobicah, pripravljenih na štirih puhtih.

Novi maši smo obhajali v Pragli dve, obe 30. junija.

Neizbežno, pravzaprav nepogrešljivo, novomašno kosilo smo tudi imeli. To pač malo poživi človeka in z naravne strani pripomore, da spomin na nove maše ne obledi prehitro. Vmes je pel oktet in se je dobro odrezal.

1. junij nam je Slovencem spominski dan na vetrinjsko tragedijo. Priredili smo komemoracijo za padlimi duhovniki in bogoslovci.

V Italiji žanjejo nekočlikanj prej kot pri nas doma. To dejstvo nam je toliko bolj ostalo v spominu, ker smo morali ob tej priložnosti pomagati menihom spravljati žito pod streho. Dvakrat smo snope vezali, dvakrat pa mlatilnici stregli. Kot navadno, kadar pomagamo, so nam delodajavci tudi sedaj s primernimi okrepčili utrjevali voljo do dela.

Branko Rozman

v družini

V junijski številki „družinski kotiček“ prinaša spet štiri zanimivosti: On in ona; Kaj bomo dali otrokom za doto; Petnajst let; Sosedje. — Berite!

On in ona

Tole je namišljena slika, ki jasno pokaže, da je mož določen za glavo družine, žena pa za srce.

Prvi dan v dolini solza...

Raja ni več, le divja, neznana, nepregledna dolina.

Žena joka. S strahom in nezaupanjem pogleduje v novi svet.

Moža bole ženine solze. Spregovori: „Ne jokaj, Eva! Najin Stvarnik naju ima še vedno rad... Obljubil nama je poslati Odrešenika in znova bova smela v raj. Poglej, vso zemljo nama je podaril. Vem, da če Ga bova prav ponižno prosila, nama bo pomagal.“

Med tem se pa zanesi name. Ali nisem močan? Vse, karkoli hočeš, bom naredil, da se boš spet smejala.

Glej, mračni se. Tu je primeren prostor za prenočišče. Le brez skrbi zaspi, saj sem jaz pri tebi.

Jutri nama poiščem in uredim pripravno bivališče in pojdem na lov, da bova imela kaj jesti.

Skrbel bom zate, saj te imam rad! Le zaupaj mi!“

Žena se je potolažila. Ob njem, pametnem, močnem in pogumnem možu, se je začutila varno. Ovila mu je roki okrog vratu in rekla:

„Moj Adam, moj skrbni mož!“

V srcu pa je mislila: „Oh, kako bom skrbela zanj, kako ga bom ljubila, da bo srečen ob moji strani. Pomagala mu bom pri delu, videl bo, kako znam biti vztrajna in potrpežljiva.“

Brez skrbi je zaspala v Adamovem varstvu.

On ni spal.

Adam — mož. Takoj se je čutil odgovornega za svojo ženo in je brez odlašanja prevzel to svojo dolžnost.

Presodil je položaj, naredil načrt za bodočnost in šel na delo.

Podvrgel si je kos sveta, na katerem se je naselil. Vse za Evo in otroke.

Veselil se je, ker ga je ona občudovala in mu zaupala ter se mu dala voditi.

Eva — žena. Srečna se je naslonila na močnega moža. Čutila se je zavajana. Takoj je naredila sklep, da mu bo pomagala in ga srčno ljubila.

Današnji dan v vlogi solza

Kdo si more misliti Adama v vlogi Eve in Evo v vlogi Adama? Nobeden. To je znak, da tudi v moderni dobi točno vemo, da je mož glava družine, žena pa srce.

Tudi moderni Adami in Eve so v svojem bistvu kot sta bila prvi mož in prva žena, čeprav živita v drugačnih okoliščinah. Tudi sedaj se mož ne more otresti odgovornosti za svojo družino. V tej vlogi se čuti na svojem mestu in je zadovoljen. Če se ji odpove, ga mori globok občutek krivde. Če mu branijo vodstvo družine, je užaljen, ranjen v svojem ponosu, nesrečen.

Največje zadoščenje za moža je ženino priznanje, upoštevanje in občudovanje.

Tudi moderna Eva se rada nasloni na močnega in pridnega moža. (Pozor, možje! Na tirana, samodržca — nikoli!)

Žena, bolj kot po vladanju, hrepeni po ljubezni.

Mož je torej rojena glava, žena srce družine. Oba sta potrebna za popolno telo (zakon), ki mora imeti glavo in srce.

F.

Kaj bomo dali otrokom za „doto“?

To vprašanje čaka prej ali slej vsakega očeta in mater. Modri starši že zgodaj mislijo nanj in so, ko pride čas, nanj pripravljeni.

Kadar govorimo o ploti, mislimo navadno na tvarni delež, ki pripada vsakemu otroku.

Starši pa posredujejo otroku še drugo doto. To je duhovni delež — celotna vzgoja, ki jo je od njih prejel.

Duhovna dota je vrednejša od tvarne. To smo živo čutili pred 21 leti, ko smo morali vse svoje premoženje zbasati v skromen nahrbtnik in še ta je bil kmalu prazen. Pa bi mogli reči, da smo biti takrat v resnici revni?

Olje bogastvi — tvarno in duhovno — si sami po sebi ne nasprotujeta. Vendar kaže življenje, da povprečno bolj iščemo prvega; da mu zlahka podležemo in pri tem izgubimo smisel za duhovne vrednote.

Težko je, dakar je človek brez potrebnih denarnih sredstev za urejeno življenje. A veliko večji revež je tisti, ki nima notranjega bogastva.

Med vsem duhovnim premoženje, ki smo ga dobili od svojih predov, in naj bi ga izročili v dediščino poznejšim rodovom, je tudi naša slovenska beseda.

Dobili smo jo živo in čisto kot dragocen zaklad. Ko smo zapuščali domovino, smo jo vzeli s seboj in jo nosili v svojih slovenskih dušah vsa leta begunstva. Z njo smo prišli tudi v novi svet, kjer se nam steka že drugo desetletje našega bivanja; kjer že vstaja novi rod, ki mu bo treba dati pripadajočo dediščino.

Kaj mu bomo izročili? Kakšen je naš jezikovni zaklad? Smo ga množili kot podarjeni talent ali smo ga lahkomišelnostjo zapravljali, da ostajamo danes pred novim rodом praznih rok?

Ni nerazumljivo, da kateri od nas danes ne govori več slovensko. Dvajset let življenja v tujem svetu zlahka potegne človeka s seboj, da plava z njegovim tokom. Ne bi pa bilo naravno, tudi ne pošteno in v popolnem nasprotju z osnovno ljubeznijo do svoje ožje in narodne družine. Spomnimo se Velikonjevih Amerikancev!

Ohraniti zdrav domači jezik sredi tujega okolja ni lahko. Za to je treba dela, skrbi in truda. Pri vsem tem pa hotenja in prepričanja, zakaj slovensko.

Takole večkrat prepričuje gospa I. svoje otroke: Ne zato, ker je prav slovenski jezik, ampak, ker je to naša govornica z očkom. Zato govorimo pri nas slovensko. In, če bi bila midva Culukafra ali Pigmejca, bi govorili pri nas culukafersko ali pigmejsko, naj bi živeli na katerem koli delu sveta.“

Gospa P. pa vzpodbuja svoje malčke: Znali boste en jezik več. Koliko časa.

truda in denarja bi potrebovali, da bi se mogli (kak jezik tako dobro naučiti kot slovenskega. Mi ga pa tako z lahkoto znamo.

— — —

Slovenski jezik oz. govorjenje naše današnje mladine je v neki mēri slika naših izseljeniških družin in obenem spričevalo nas, staršev. Krivično bi bilo, če bi po njem sklepali, da starši ne čutimo več slovensko. Da pa smo se premalo zanimali za sodobno vzgajanje kot tako in za naš primer še posebej, bo resnica, čeprav moramo pravično priznati, da je bil glavni vzrok temu borba za življenjski obstoj. Danes, ko smo dosegli neko gospodarsko ustalitev, se lažje posvečamo tem važnim vprašanjem; pomagajo in uče nas pri tem že tudi prva izkustva, prvi uspehi, pozitivni in negativni.

Jasno lahko vidimo:

Da bomo uspeli z narodnostno vzgojo v družini le, če bo otrokova celotna vzgoja na višini. Kolikor otrok svojo družino, svoje starše spoštuje in ljubi, toliko bo cenil in čutil tudi slovensko.

Da je glavna opora materinemu jeziku naših otrok beseda očeta in matere. Ta mora biti pristna, nepopačena, čista. Naj odseva iz nje lepota, melodija, pobj našega jezika, v katerem so peli in pripovedovali toliki mojstri besede. Motili bi se starši, ki bi mislili, naj se domača beseda v družini umakne tukajšnji, „da se bodo otroci navadili“. Tem odgovarja argentinska učiteljica, kot je odgovorila slovenski materi, ki je pripeljala svojega najstarejšega fantička v prvi razred ljudske šole: Govorite z otroki svoj jezik. Ne veste kakšno škodo delajo tujci — in je pokazala na malega Armenčeka, čigar starši so bili tudi novonaseljenci — ki govore z otrokom tukajšnji jezik. Otrok se bo naučil kasteljansko v šoli. — Zelo zanimiva in poučna je tudi ugotovitev slovenskega vzgojitelja, ki ima vpogled v uspehe slovenskih dijakov v tukajšnjih šolah, da imajo slabe ocene v „castellano“ prav tisti učenci, ki med seboj špansko govorijo.

Da je slovenska govorica nas vseh, zlasti mladih obsojena na umiranje, če je ne bomo v družinah ohranjali in izpopolnjevali

z živim medsebojnim pogovorom družinskih članov bodisi pri skupnih obedih, igri in razvedrilu, delu in študiju, obiskih in izletih, bodisi v osebnem imenjanju besed;

s poslušanjem naših besede ob pripovedovanju naših babic in dedov, slovenskih plešč;

z branjem slovenske pisane besede za čitroke, mladino in odrasle po zgledu očeta in matere;

s pisanjem, kjer otroci lahko prevzamejo del družinskih stikov z oddaljenimi sorodniki in znanci ter končno

z molitvijo in pesmijo, ki sežeta najgloblje in ostaneta najdlje živi.

Na nas, današnjih starših je, da ta spoznanja vsak dan uresničujemo v življenju. Potem se nam ni bati, kaj bomo dali svojim otrokom za tisto doto, ki je ne uničita molj in rja.

M. B-eva

Petnajst let

„Mama, mamica, ali me boš pustila prihodnjo soboto k neki sošolki za petnajstletnico? Danes mi je rekla v šoli, če bom prišla. Kajne, da bom smela iti?“ Tako je kar vrelo iz Marinke, ko se je v ponedeljek vrnila iz šole.

„Povej vendar kaj več o tem,“ je rekla mama, „kdo pa je tista sošolka?“

„Saj jo poznaš; Lilijana je, že večkrat je bila pri nas. Danes je v šoli povedala, da ji bodo starši pripravili veliko praznovanje in naj tudi jaz pridem.“

„Kaj pa če Lilijana ni niti resno mislila? Če je, potem te bo že prišla povabit sama ali njena mama na dom. Na vsak način se pa morava še z očkom o tem pogovoriti, preden se za kaj odločimo.“

Zvečer sta se res mamica in očka o tem pogovarjala.

„Družina se mi zdi resna,“ je rekel očka. „Če bo praznovanje doma, potem lahko Marinka gre. Če pa mislijo dekleta imeti petnajstletnico v javnem lokalu, potem je pa mi ne pustimo. Tudi je ne bi pustil, če bi družine prav nič ne poznal.“

„Imaš prav. Če Marinko zares povabijo, bom o priliki govorila še z Lilijanino mamo in bova videla, kako in kaj. Seveda bo potem doma zopet vojska zarađi obleke in čevljev. Že toliko časa me Marinka prosi za čevlje z visokimi petami. Pa se mi zdi zares še premlada zanje. Mislim, da srednje pete že lahko ima.“

„To le ženske glejte, kako boste oblečene, saj si pametna dovolj, da veš, kaj je dostojno in kaj ne in da niso visoke pete najvažnejše. Naj se deklíč zaveda, da s svojo obleko, s svojim obnašanjem naredi fantom več težav in preglavic, kakor pa z visokimi petami. Naj Marinka le ve, kako se mora obnašati. Zadosti je velika, da pozna dolžnosti dekleta in da se zaveda, da jo bodo spoštovali le toliko, kolikor bo to sama zahtevala.“

Pa še to: če bo iz te petnajstletnice kaj, jo prideva zvečer iskat, kajti sama ne more pczno hoditi, do jutra pa ne sme ostati, četudi bi to druge naredile.“

Ko je drugi dan prišla Lilijanina mama povabit Marinko na petnajstletnico svoje hčerke, je povedala, da se bodo dekleta dobile na njihovem domu. Vabilo je bilo z veseljem sprejeto, Marinka je pa kar poskočila od veselja.

Mama in Marinka pa se bosta sedaj notranje in zunanje pripravili na ta dogodek.

Veselo zabavo, Marinka!

P. K-eva

S o s e d j e

Gospa Kristina je danes strašno slabe volje. Prišla je, pozdravila in — sicer tako zgovorna, danes ni odprla ust. Ko jo gledam, mi pride na misel, da o otroku v podobni drži pravimo, da „mulo kuha“. Škoda, da nismo takoj v začetku pojasnile, naj žene le pridejo z vprašanji in težavami, slabo voljo naj pa raje doma puste. Tako hudo vpliva na družbo. In, ko bi tale gospa Kristina vsaj doma pustila, kaj jo je tako vznemoljilo! Pa kar molči! Me pa tudi ne šilimo vanjo; pred koncem sestanka bo gotovo nanescila prilika, da bo izpovedala svoje težave. Pa počakajmo...

Danes ugotavljamo, kako razveseljivo je dejstvo, da ima tako velika večina Slovencev v tujini že lastne domove. Gotovost lastne strehe blagodejno vpliva poleg drugega na razmerje v družini. Prípomore k večji umirjenosti in neodvisnosti. Vse smo soglasne, da je lasten dom velik dobrobit. Le gospa Kristina se obnaša, kot da se ne strinja z nami. Zmajuje z glavo in končno vendarle poseže v razgovor.

„Lasten dom, ha, to se že lepo sliši. Ima pa tudi svoje neprijetnosti. Če imaš ti v najemu stanovanje in ti ne ugajajo sosjedje, ki jih imaš, si enostavno poiščeš drugo stanovanje, pa je vse v redu. Če imaš pa lastno hišo in nemogoče sosede, zato še ne boš šel hiše prodajat. A kakšno življenje imaš? Niti ene mirne urice. Če se malo raztreseš, pa ti že kakšno našpičijo. Oh, ne vem, kaj bi dala, da bi kje drugje živela!“

(Nadaljevanje na strani 355)

Za MLADINO

ANKETA VI.:

o problemih mladine med 12. in 17. letom

Pregledali smo že odgovore skupin A in B. Besedo ima mladina med 12 in 17 letom, ki je predstavljena po anketni skupini C.

Iz te skupine smo prejeli 114 odgovorov; 56 deških (49%) in 58 dekliških (51%). Če jih primerjamo s skupino B opazimo ne le, da je odgovorov manj, temveč tudi, da so deško večino v skupini B prevzele v skupini C dekleta. Mladina v razvojni dobi se zapira vase, fantje še bolj kakor dekleta; zato so odgovori toliko bolj pomembni.

Naj govore številke! (Upajmo, da jih tiskarski škrat ne bo zmešal tudi ob tej priliki.)

Kakšne šole obiskujejo ali so obiskovali anketarji?

Državne šole	45	odgovorov (39%)
Katoliške šole	60	„ (53%)
Privatne šole	9	„ (9%)*
Skupno	114	„ (100%)

Vendar, 17 anketarjev ne hodi več v šolo; 14 ker so že v službi, 3 pa ne povedo zakaj. Treba bo pomisliti, kako bi omogočili tudi tem 15%, ki ne nadaljujejo z rednim šolanjem, da si z dopolnilnimi študiji izboljšajo podlago za življenje, da bodo v svoji stroki mogli razviti od Boga prejete darove do najvišje stopnje sebi in družbi v korist.

Koliko mladine zajemajo naše slovenske šole?

Sledeča razpredelnica nam da brez besed jasno sliko ter nam pokaže na delo, ki nas čakajo na tem področju.

(Nadaljevanje na str. 356)

Začudeno se spogledujemo. Sosedo gospe Kristine večina od navzočih pozna. In si pri najboljši volji ne moremo predstavljati, kaj naj bi ta mirna in dobra gospa takega delala, kar gre gospej Kristini tako na živce. To ji tudi povemo.

„Ah, ve sploh ne veste, kaj se pravi stalno poleg nje živeti. Seveda, če jo vidite vsake toliko časa, napravi najlepši vtis, a nobeni ne bi privoščila imeti jo za sosedo. Zadnjič na primer so otroci ravno v času popoldanskega počitka igrali na vrtu žogo. Predstavljajte si, da nisem mogla niti očesa zatisniti. Ko sem se šla pritožiti, mi je prav hinavsko rekla, naj oprostim, a da po toliko deževnih dneh ni mogla več otrok držati v sobi. Pomislite, s kakšnimi izgovori mi pride. Drugič sem prosila njenega sina, da je šel zame po zelenjavo. Ko bi vi videli, kakšno solato mi je prinesel! Skoraj vso sem morala zmetati stran. Po-
vejte mi: devetleten otrok pa že zna malo pogledati, kaj mu namečejo. A kaj, nalašč ne, samo da se jezim. Zadnjič sem bila nekaj bolna in je takoj priletela vprašat, če mi lahko kaj naredi ali kaj pomaga. Pa sem jo hitro spregledala in sem jo kar pri vratih odpravila. Saj vem, da se je samo zato ponudila, da bi si lahko vse stanovanje ogledala in me potem okrog kritizirala. A višek je bil danes! Pomislite, prišla je in po velikem opravičevanju končno izustila, če bi ji lahko vrnila dve knjigi, ki mi jih je posodila pred kakim letom. In si predstavljate, da je imela v rokah listek, na katerega je zapisala točen datum, kdaj mi je knjigo posodila. Kot, da bi kdaj še kakšno reč ne vrnila! Tako sem bila užaljena, da sem porinila tisti ubogi dve knjigi pred njo in tudi besede nisem mogla spregovoriti. Taka nesramnost! Oh, povem vam, da je moje življenje v taki sosesčini pravi pekel!“

Gospej Kristini se skoraj solze ulijejo od samopomilovanja. V začetku priznam, sem jo poslušala z razumevanjem, potem mi je stvar postajala smešna, a ko je končala, je kar vrelo v meni od ogorčenja. Tako, tale gospa tukaj ima sosedo, ki je zlata vredna, pa v svoji kratkovidnosti tega ne prizna ali pa noče priznati.

Gospa Kristina: zadnjič, na sestanku, vam ni nobena ugovarjala, ker bi prav nič ne dosegle v stanju razburjenja, v katerem ste bili. Zato vas prosim, da danes, upam, da že bolj umirjeno, premislite tele vrstice: Sosedje so nam poleg lastne družine krajevno najbližji, so naše najožje okolje. Slab sosed je križ, dober sosed je blagoslov. Zakaj presoimate vse dobro namerjena dejanja svoje sosede skozi očala nestrpnosti in, oprostite, tudi nekoliko hudobije. Tudi če bi bilo nekaj vsega tega res, kar si vi predstavljate, ali se vam ne zdi, da bi se dalo marsikaj hitreje in lepše urediti z lepo besedo kot pa s prepirom. Da je treba potrpljenja? Seveda, saj ga je še v lastni družini treba lepo mero. Pa se treba malo potrpeti. Mirno življenje in razumevanje s sosedi sta vredni majhne žrtve. Ali se vam ne zdi, gospa Kristina?

M. R-ova

Hodi v arg. šolo	97 otrok (85%)
Ne hodi v arg. šolo	17 otrok (15%)
	114 otrok (100%)
Hodi v slov. ljud. šolo	40 ot. (35%)
Hodi v slov. sred. teč.	21 ot. (18%)
Ne hodi v slov. šolo	35 ot. (47%)
	114 ot. (100%)

Ali ima družina lastno hišo, je bilo naslednje vprašanje.

Iz družin z lastnimi hišami je odgovoril 101 otrok, par predstavlja 89% vseh odgovorov. Odstotek potrjuje onega, ki smo ga dobili iz skupine B (90%), a veljajo tudi ob tej priliki opombe, ki smo jih napisali ob istem vprašanju v februarski številki.

Doma govore slovensko v	98 primerih (86%)
Doma govore špansko v	1 primeru (1%)
Doma govore mešano v	15 primerih (13%)

Zanimivo je, da nam je tudi skupina B pokazala, da predstavljajo družine, kjer govore „mešano“ 13% naše skupnosti. O tem bi bilo vredno še kaj pisati, kaj ko je tako malo verjetno, da bi kdo od prizadetih 13% tole bral. Prosvetni delavci, na vas je naloga, da razložite staršem, da je dvojezičnost velika dobrina, ki je pa ni zamenjavati z „mešanjem“ jezikov. Govorimo lepo slovenščino in lepo španščino! Vsak jezik moramo toliko spoštovati, da ga ne mrcvarimo.

Katere jezike znajo naši mladi?

Slovensko bere 113 (99%),	piše 110 (99%) otrok.
Špansko bere 114 (100%),	piše 114 (100%) otrok.
Druge jezike bere ali piše	37 (32%) otrok.

Ali ni to nov dokaz, da dvojezičnost kliče po tretjem jeziku! Upajmo, da bodo znali otroci vse tri jezike v harmoniji.

Prijatelja so si izbrali med Slovenci	77 primerov (67%)
med Argentinci	35 primerov (31%)
med drugo narodnostjo	4 primeri (3%)
	skupno116 primerov (101%)

Ker je anketnih odgovorov v skupini C le 114, je razvidno, da imajo očitno nekateri več kot enega prijatelja. Blagor jim!

Odgovori na naslednje vprašanje nam podajajo pregled o verskem življenju anketirancev.

Vsi brez izjeme hodijo redno k nedeljski sveti maši.

Spovedujejo se v slovenščini 83 anketirancev (73%), v španščini pa 31 anketirancev, kar pomeni 27%. Iz tega odgovora vidimo pomembnost in odgovornost slovenskih dušnih pastirjev. Vendar realizem zahteva, da navadimo mladino, da bo dvojezična tudi v spovednici. Če tega ne storimo, jim delamo slabo uslugo.

Moli zjutraj	85 (75%)	anketirancev
zvečer	102 (89%)	anketirancev
rožni venec	63 (55%)	anketirancev
pri jedi	104 (91%)	anketirancev

Če smo pri skupini B napisali, da odgovori na ta vprašanja pomenijo bolj vpliv doma kakor osebni odnos do vere mladih anketarjev, moramo pri tej skupini, ki jo zajema anketa v najbolj kritični življenjski dobi, poudariti, da so razmeroma visoki odstotki znak, da se vpliv doma polagoma razvija v osebno prepričanje, ki bo dalo mlademu življenju barvo kljub težavam, ki ga čakajo v svetu. Naslednja statistika o prejetem sv. obhajilu že potrjuje to mnenje.

Sveto obhajilo prejema dnevno	14 (12%)	anketirancev
tedensko ...	48 (42%)	anketirancev
mesečno ...	41 (36%)	anketirancev
redkeje	— (—)	anketirancev
ne odgovori	11 (10%)	anketirancev
Skupno ...	114 (100%)	anketirancev

Razveseljivo je, da je najmočnejši odstotek, tako v skupini B kakor v skupini C, onih otrok, ki prejemajo sv. obhajilo tedensko ter da se odstotek dnevnih obhajil z leti veča. Vendar, če so nas v skupini B skrbeli številni otroci, ki na vprašanje niso odgovorili, moramo tudi pri tej skupini pozorno obstati ob gornjih 10% negativnih odgovorov. Jasno je, da starši ne smejo siliti otroka k sv. obhajilu, ki je zakrament ljubezni in potemtakem popolnoma svobodno dejanje; vendar... ko bi morda malo več pridigali z zgledom, bi verjetno naša mladina ne preživljala toliko težav in verskih kriz — kakor jih.

Žarko

Laiki so poklicani predvsem k temu, da po njih postaja Cerkev pričujoča in dejavna na tistih krajih in v tistih okoliščinah, kjer more Cerkev samo po njih postati sol zemlje. — Konstitucija o Cerkvi.

Koncilski očetje mladini

Govoril sv. oče Pavel VI.
8. decembra 1966

Zadnje svoje sporočilo pošilja koncil vam, mladeniči in mladenke, ki boste iz rok starejših prevzeli baklo v časih, ko svet doživlja najsilnejše spremembe v svoji zgodovini. Vi, ki prevzimate od svojih staršev in učiteljev najboljše nauke in zglede, boste jutri sestavljali novo družbo, ki jo boste rešili ali pa z njo vred propadli.

Cerkev je ravnokar dovršila štiri leta trajajoče delo svoje obnove. Lotila se ga je zato, da bi čimbolj točno izvršila načrt svojega ustanovitelja, velika življenja, večno mladega Kristusa. Ob koncu te svoje, spoštovanje zbujaajoče „življenjske obnove se obrača do vas, ker je predvsem za vas mlade na tem koncilu prižgala luč, ki razsvetljuje bodočnost, vašo bodočnost.

Cerkev si prizadeva, da bi družba, ki jo boste vi sestavljali, spoštovala dostojanstvo, svobodo in pravice človeške osebnosti, vaše osebnosti. Ona hoče predvsem, da bi ta družba pustila svoboden razvoj vedno staremu, a vendar vedno novemu zakladu vere, v katerega blagodejni svetlobi bi se vaše duše mogle svobodno sončiti. Prepričana je, da boste v tem dobili toliko moči in veselja, da vas ne bo niti zamikalo, kakor nekatere starejše, da bi sledili zapeljivim filozofijam sebičnosti in uživanja in tistim, ki oznanjajo obup in nič, in da boste spričo brezboštva, znaka utrujenosti in starosti, sredi življenja stali trdni v veri in prepričanju, da biva dobni in pravični Bog.

kar šele daje življenju smisel. V imenu tega Boga in njegovega Sina Jezusa vam kličemo: Razširite vaša srca do zadnjih meja sveta! Čujte klic svojih bratov in pogumno jim dajte na razpolago svoje mlade moči! Borite se zoper vsako obliko sebičnosti! Brzdajte nagone nasilja in sovraštva, ki povzročajo vojne in bedo, ki jih spremlja! Bodite plemeniti, čisti, spoštljivi in odkriti! Z navdušenjem gradite nov svet, ki bo boljši od sedanjega!

Cerkev vas ljubi in vam zaupa. Ona, ki jo je obogatila dolga, a v njej še vedno živa preteklost, teži za popolnostjo človeka na zemlji in za zadnjimi cilji zgodovine in življenja. Cerkev predstavlja pravo mladost sveta! Ima namreč vse, kar daje mladosti moč in čar: sposobnost, da se veseli novih začetkov, da se žrtvuje brez pridržkov, da se vedno obnavlja in sega za novimi zmagami. Glejte jo in odkrijte boste v njej pravi Kristusov obraz, pravega velikana, četudi je ponižen in moder, glasnika resnice in ljubezni, tovariša in prijatelja mladih. In v Kristusovem imenu vas pozdravljamo, spodbujamo in blagoslovljamo.

MICHEL QUOIST:

Dnevnik Ane Marije

Nedelja, 10. maja.

Naveličana sem vsega, vse mi preseda, pripravljena sem, da se vsak trenutek skregam s komerkoli. Mama me ošteva za vsako malenkost, očka enako. Vse, kar storim, je narobe, nihče me ne razume.

Torek, 19. maja.

Kakšen obupen dan. Zopet sem se Bregala z mamó. Potem mi je bilo žal in sem jokala, vendar se nisem ponižala, da bi šla in prosila mamó odpuščanja, Ne vem, kaj mi je, vedno sem tako razdražljiva. Vprašala bom Rozalko.

Ana Marija je prejela pismo, ki ji ga je pisala prijateljica Marija Roza. Piše ji.

Draga moja filozofinja!

Uboga Ana Marija, v kakšnih nepotrebnih težavah se nahajaš. Poglej vse to, kar se ti dogaja, je naravno! Težka doba, ki jo moraš preživeti, vendar ne boj se, vse se bo razjasnilo in mir se ti bo povrnil. Večkrat se zgodi, da postane razmerje med starši in otroki v tvojih letih napeto. Ne vedno. Sama mi pišeš, da te tvoja prijateljica Francka ne razume, da se Marjetica s svojo mamó ne prepira. Med njima je prisrčno prijateljsko razmerje. Pogovarjata se o vseh vprašanjih in težavah in tako ustvarjata zaupno povezanost. Res je, da se zgodi večkrat, da matere ne pomagajo svojim hčeram preko teh težav, res pa je tudi, da so včasih hčerke preveč trde in zaprte. Ti imaš zlato srce, poznam te. Vendar ti sama veš, da je tvoj značaj malo težak. Nisi več otrok, v tem imaš prav. Najtežje pa je, da tudi še nisi odrasla. Deklice te ne spoznajo več, da si ena izmed njih in odrasli te še ne sprejmejo medse. Od tod občutek, da te nihče ne razume in da te povsod odklanjajo. Tvoja mama težko razume, da odrasčaš. Veš, zakaj te vedno opominja? Zelo te ljubi in zanjo si še vedno „mala hčerkica“, tega nikar ne pozabi. Po drugi strani pa trpi, ker nejasno občuti, da se osamosvajaš, da odrasčaš, da se ji oddaljuješ. Ko si se ročila, je tvoja mati trpela telesno. Morala si se odtrgati od nje, da si zaživela svoje življenje, da si zadihala ti sama. Podobno se dogaja v duševnem redu. Polagoma boš morala živeti svoje življenje, imeti svoje ideale, sama odločati o bodočnosti. Ne pozabi, da sem ti rekla polagoma.

Mislím, da večina nesoglasij, težav in prepírov izvira od tod, ker se ti želiš osamosvojiti čim prej, tvoja mama pa želi, da bi bilo čim kasneje. Premisli nekoliko, kar sem ti napisala. Bodi do svoje mame bolj zaupna. Potrudi se, draga Ana Marija, da boš bolj potrpežljiva.

Pozdrav in poljub

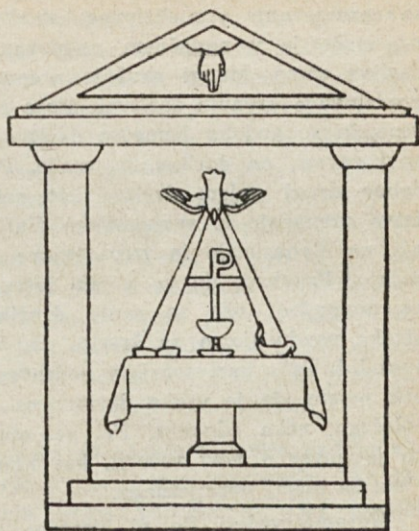
Marija Roza

Sveta maša je daritev

Evharistija je polna skrivnosti, v katere se le počasi poglobljamo. Med vsemi pa je najbrž najtežje razumeti, da je Evharistija tudi, in to po svojem bistvu, daritev. Da je to prepričanje sv. Cerkve, nam jasno razodevajo mašne molitve in njeni obredi, npr. obrad darovanja in prošnje po obhajilu. Za spremenjenje pripravljeni kruh se imenuje hostija, kar pomeni žrtev ali daritveno jagnje. Najpopolnejši in najstarejši izraz tega prepričanja izražajo molitve v misalu takoj po spremenjenju: „...darujemo tvojemu vzvišenemu veličastvu od tvojih darov in daril, čisti dar, sveti dar, brezmadežni dar, sveti Kruh večnega življenja in Kelih večnega zveličanja. Ozri se na te darove z milostnim in jasnim obličjem in jih sprejmi, kakor si sprejel darove svojega služabnika Abela, daritev našega očaka Abrahama in sveto daritev, brezmadežni dar, ki ti ga je daroval tvoj veliki duhovnik Melkizedek. Ponižno te prosimo, vsemogočni Bog, daj, naj te darove tvoj sveti angel prinese pred tvoje božje veličastvo...“

Sv. maša je daritev

Vse to je potem določil tridentinski koncil v dogmatični obliki, kar so kri-

stjani o Evharistiji vedno verovali. Maša je daritev, ker se v njej daruje Kristus. Kristus je edina žrtev, ki jo nebeški Oče more sprejeti. Kristus pa je daroval svojo daritev na križu enkrat za vedno. Na Kristusa se nanašajo liturgične molitve, ki ga imenujejo duhovnika po redu Melkizedekovem. Na Kristusov križ sta usmerjeni podobi Abelove in Abrahamove daritve. Zato sv. maša ni od daritve na križu neodvisna žrtev. Potrebno je torej prejeti, kako je Jezusova smrt na križu daritev in kakšna je zveza med križem in zadnjo večerjo, katero obnavlja sv. maša. En sam in isti je žrtev in isti se sedaj daruje po rokah duhovnikovih, ki je tedaj samega sebe daroval na križu. Le način darovanja je različen. (Tridentinski koncil, Denz. 940, ses. XXII. cap. 2.)

Kateri je ta način? Glavna težava za razumevanje vse skrivnosti daritve sv. maše je v napačnem pojmovanju daritve same. Mnogi skušajo prenesti predstave o krvavih daritvah stare zaveze, ki so podobe Jezusove daritve v novi zavezi, na daritev sv. maše. Podobno drugi pojem daritve kot neke žrtve prenašajo iz vsakdanjega življenja na Evharistijo in tako težave le večajo. Pravimo, da se vojak žrtvuje za domovino; oče za svojo družino, otroke navdušujemo za žrtvice za Jezusa itd. Tako nam ostaja v podzavesti nek pojem, da je vsaka daritev nekaj bolečega, neka odpoved. Pri sv. maši po je govor o neki večerji, kar nihče nima za nekaj neprijetnega.

Moramo vedeti, da ni bistveno za daritev neka odpoved, ampak neka obogatitev. Sv. Avguštin pravi, da je namen daritve združitve z Bogom, pridobitev največje sreče in največjega bogastva. To skušamo doseči z nekim zapužanjem, vidnim dejanjem. Darovati daritev pomeni nuditi Bogu nek dar s prepričanjem, da ga bo Bog sprejel in da bo iz te človeške, materialne stvari naredil sveto in posvečeno. Saj beseda sama v latinščini: *sacrificium* (daritev) pomeni *sacrum facere*, posvetiti.

Kako pa moremo biti gotovi, da bo Bog sprejel in posvetil naš dar? Gotovi moremo biti samo, če daru nismo izbrali sami po svojem okusu, ampak darujemo tisti dar, ki ga je Bog sam izbral in na način, kakor ga je On določil. (Prim. A. M. Rouget: *La misa* 94—95).

Vse te misli moremo sedaj porabiti pri sv. maši. Tako bomo začeli razumevati, da je sv. maša res daritev. Vsa

maša nam razodeva neko skrivnostno dogajanje, ki je usmerjeno k Bogu. Ne more je darovati kdorkoli in kakor si zamisli. Daruje jo uradna oseba, duhovnik, ki si za to opravilo nadene posebno oblačilo. Že to nam kaže, da gre za nekaj posebnega, ne vsakdanjega. Prav tako tudi besede in giba, vse je določeno. Darovi sami niso dani na izbiro, ampak sta kruh in vino, ker je naš Gospod naročil darovati daritev, kakor jo je sam daroval: „To delajte v moj spomin!“ Te darove položimo na oltar, ne na katerokoli mizo, ampak na posvečen kamen, kjer smo gotovi, da bomo našli Boga, ki bo naše darove sprejel. Še več, te darove posveti duhovnik in so potem resnično posvečeni, ker se spremenijo v Telo in Kri Kristusa, ki je Bog. In ko potem te darove zauživamo, se z Bogom združimo na najpopolnejši način.

Pa smemo govoriti o resnični daritvi, kjer ni žrtvovanega telesa, ne prelite krvi? — Za združitve z Bogom, kar je namen daritve, moramo odstraniti razne ovire. Najprej našo sebičnost; radi bi bili mi sami središče sveta, se upiramo Bogu, od njega nas loči greh. Te ovire more odstraniti samo pokorščina, ki zadosti za upornost greha. in pa jubezen, ki stre sebičnost. Te ovire je odstranil Jezus s svojo veliko, enkratno in popolno daritvijo na križu, kjer je njegova krvava smrt, ki jo je sprejel iz ljubezni in pokorščine, odstranila razdejanje, ki sta ga povzročila človekova sebičnost in greh. S svojim trpljenjem in s svojo smrtjo na križu se je Jezus daroval svojemu Očetu na viden in jasen način. S svojo smrtjo na križu je združil človeštvo z

Očetom, od katerega ga je ločil greh. To je bil namen daritve. Smrt, kri in žrtvovanje je bilo samo sredstvo. (Prim. A. M. Rouget o. c. 97).

Samo Jezus, ki je bil edini popolnoma brez greha in svet, je mogel darovati to daritev. Hotel pa je seveda, da bi se mu mi mogli pridružiti in se z njim darovati. Ker je nemogoče ponoviti daritev na križu, je Kristus zamislil obnovitev daritve na drug način. Sicer bi ostali v novi zavezi brez daritve, bolj ubogi v tem smislu kot v stari zavezi. Zato je na predvečer svoje smrti vzel kruh in vino in ju spremenil v svoje Telo in Kri in nam naročil obnavljati to skrivnostno daritev, ki je odrešila človeštvo, kakor moli Cerkev na 9. nedeljo po binkošti v prošnji nad darovi: „...kolikorkrat se obuja spomin te daritve (sv. maša), se izvršuje delo našega odrešenja.“ To je velika skrivnost sv. maše: je spomin („To delajte v moj spomin“) obenem pa izvrševanje dela našega odrešenja.

Zadnja večerja je daritev

Maša je daritev brez vsakega nasilnega dejanja, brez žrtvovanja. Je popolna obnovitev zadnje večerje, čeprav s to obnovitvijo in na drug način obnavlja daritev na križu. Za boljše umevanje tega, si oglejmo najprej, kako je zadnja večerja daritev.

Najprej ker je velika noč. Velika noč pa je pod podobo obredne večerje daritev. V 2. Mojzesovi knjigi beremo: „Kadar vas vprašajo vaši sinovi: Kaj vam je ta obred (obred judovske velike noči), recite: „To je daritev pashe za Gospoda“ (2 Mojz 12, 26).

Jezus je obhajal s svojimi učenci na veliki četrtek zvečer (na mesto velikega petka iz važnega razloga) obredno večerjo, ki jo imenujejo evangelisti velikonočno jagnje. (Mt 26, 17—19; Mk 14, 12; Lk 23, 7/8). Sv. Janez pa imenuje v svojem poročilu o križanju Jezusa velikonočno jagnje. Iz teh poročil smemo sklepati na popolno istovetnost zadnje večerje in daritve na križu, ker obe uresničujeta na simboličen način pasho stare zaveze. Kakor koli se je obhajala zadnja večerja, je bila resnična pasha, torej daritev prav tako, kot je daritev na križu.

Sam sv. Janez spravlja zadnjo večerjo v zvezo z veliko nočjo, ker začena svoje poročilo o njej takole: „Pred velikonočnim praznikom je Jezus, ki je vedel, da je prišla njegova ura, ko pojde s tega sveta k Očetu, ker je vzljubil svoje... svojim skazal ljubezen do konca.“ (Jan 13, 1) Za Janeza je Jezusova ura uresničenje smrti in vstajenja. (Npr. Jan 12, 23) Pasha pomeni v stari zavezi prehod (2 Mojz 12, 11).

Daritveni značaj zadnje večerje jasno izražajo same besede spremenjenja: „To je moje Telo, ki se za vas daje“ (Lk 22, 20), To je namreč moja Kri nove zaveze, ki se za mnoge preliva v odpuščanje grehov“ (Mt 26,28). Nova Zaveza je bila podobno kot stara zaveza z Abrahamom ali Mojzesom pečatena s krvavo daritvijo. Od zadnje večerje odide Jezus v svoje trpljenje na Oljsko goro in potem na Kalvarijo. Tudi tim. govor po zadnji večerji, razodeva daritveni pomen Evharistije, posebno velikodušniška molitev (Jan

17). Zato liturgija vedno začenja berilo o Jezusovem trpljenju s poročilom o zadnji večerji.

Končno potrjuje njen daritveni značaj tesna povezanost med križem, zadnjo večerjo in sv. mašo. Daritev na križu je edinstvena in najpopolnejša, ker je ista oseba njena žrtev in njen duhovnik. Navadno je pri daritvah nekdo drugi duhovnik—darovavec in je nekaj drugega daritveni dar. Duhovnik ne daruje sam sebe, dar pa, ki ga daruje, čeprav izbere nekaj najboljšega, ne sodeluje prostovoljno. Le pri daritvi na križu je drugače. Jezus je istočasno najpopolnejša in najsvetejša žrtev, ki se daruje s polno zavestjo in prostovoljno.

Na križu je Jezus duhovnik in žrtev v svoji naravni podobi. Tudi pri zadnji večerji je Jezus duhovnik in dar, duhovnik tudi tukaj v svoji osebi, žrtev pa zakramentalno, pod podobama kruha in vina. Pri sv. maši je prav tako Jezus duhovnik in dar. Dar prav tako kot pri zadnji večerji, zakramentalno, pa tudi duhovnik zakramentalno, ker besede spremenjenja izgovarja duhovnik—človek, ki ga nadomestuje. Zato je tudi sv. maša prava daritev, toda daritev, ki predstavlja, v kolikor obnavlja zadnjo večerjo, obenem pa predstavlja in popolnoma vključuje daritev na križu. (Prim. Roguet o. c. 101—102. Martimort o. c. 281—282.)

Sv. maša — moja daritev

Sv. maša prestavi v zakramentalno obliko resničnost odrešenja, ki jo vsebuje daritev na križu in jo omogoča obnoviti. Zakaj to? Ne zadostuje Jezusova daritev, ki jo je enkrat daroval

na križu za rešenje sveta? Brez dvoma! Toda Jezus je hotel, da vsi pri svojem odrešenju sodelujemo. Ni nas hotel odrešiti brez nas. Evharistijo je ustanovil, da moremo darovati z njegovo daritvijo združeni našo daritev. Daritev posvečenega kruha in vina neče samo obnoviti Kristusovo daritev, ampak ji dodati tudi našo osebno daritev. Zato Cerkev želi, da ne prisostvuemo sv. maši kot neki daritvi, ki se je izvršila nekje daleč, kot neprizadeti gledavci, ampak da pri njej dejavno sodelujemo. Želi, da se pridružimo daritvi, da se darujemo s Kristusom in se v obhajilu vanj vključimo. Če bi bilo zadosti biti samo gledavec, ne bi bilo potrebno iti k sv. maši, niti ne bi imelo za nas pomena, da se daruje. Bilo bi zadosti, da bi se kristjan večasih spomnil, da je nekoč, pred davnimi časi Kristus za nas umrl... Saj bi bili itak zveličani brez vsakega osebnega sodelovanja.

Darovati se s Kristusom ne pomeni, da moramo iti z njim na Kalvarijo in prečiti svojo kri. Pomeni le, da moramo pri sv. maši zavestno in dejavno sodelovati, da se trudimo razumeti to, kar dela duhovnik in da na nek način izrazimo svojo voljo združiti se z njim in z drugimi verniki. To na zunaj izrazimo z našimi odgovori, petjem, gibi in sploh z vsem zadržanjem pri daritvi. Maša mora vplivati na vse naše življenje. Iz maše moramo dobivati potrebnih moči, da moremo odstraniti vse ovire pri našem združenju z Bogom. Pa tudi vse posledice te združitve, predvsem ljubezen, naša posvetitev Bogu in našim bratom naj bodo sad te naše daritve.

Boris Koman

Podrti viharnik

Lesorez: Ivan Bukovec

Odkar je sodelovanje z OF jasno odklonil in celo nekatere, ki so jih že držali, prepričal in odtrgal, so Janeza vaški komunisti še bolj sovražili. Niso ga mogli več videti.

Komunisti so se shajali skrivaj pri Svinarjevem Mihu (Jakopin), Francetu Žitniku, pri Ribiču, čevljarju Jakliču, pri Smukarjevih (Mojškre), Bajtarjevemu Francetu (Bricelj), pri čevljarju Francetu Babniku. Do Janeza so bili na zunaj vsi zelo sladki in prijazni, nihče mu ni nikdar pokazal sovraštva,

čeprav bi ga najraje zgrizli. O komunističnih sestankih je bil Janez dobro poučen. Povsod jih je staknil. Pri vsakem sestanku je bil prisoten kdo izmed manj znanih Janezovih pristašev. Tako je vse zvedel in bil na tekočem, kdo je sestanek vodil, kdo in kaj je govoril, kateri so sodelovali itd. Vse si je zapisoval z datumom, uro in vsebino govorjenega. Komuniste je neprestano razkrinkoval, v pogostih pogovorih je vaščanom, ki so mu zaupali pripovedoval, kaj komunisti na posameznih sestankih

delajo in govorijo. Prigovarjal je starše in fante, da jim niso nasedali in so ostali dobri.

O Svinarjevem Francetu, ki je v Bizoviku med prvimi delal za komunizem v vasi in pridobival mlade fante ter jih zbiral v svoji podstrešni sobi, ko je bil Janez še mlajši, je često rekel: „Kar se je, to bo žel. Boste videli, da ga bodo sami ubili. Znano je, da revolucija žre lastne otroke. Tudi Lenin je delal za srp in kladivo, pa je s kladivom dobil.“ In res so ga pozneje rdeči sami likvidirali.

Letaki — Tiskovna propaganda

Veliko propagandno moč so imeli rdeči v svojem tisku. Janez sam piše: „Zelo agilni so komunisti v širjenju letakov, polnih vabil, obetov, groženj in laži. V nekem vabijo: „Katoliški Slovenci! V nevarnosti je vaša in naša vera. Pridite k nam, da se bomo skupno borili in proti tistim, pred katerimi je ogrožena naša vera in narodnost. Pridite in videli boste. Pri nas je organiziran skoraj ves slovenski narod...“

Osvobodilna fronta.“

O taktiki propagande z letaki in brošurami po šolah piše: „Kako delijo letake? Kjer ni močne katoliške organizacije jih daje javno, sicer pa na razne načine. Posojajo si npr. knjige in zvezke v katere vtaknejo propagandni letak („Slovenski poročevalec“), rdečo brošuro itd. Na šolo jih prinese kak tujec med poukom in tedaj oddide iz razreda komunistični referent za letake, z izgovorom da mu je slabo in podobno.“

Ostro Janezovo oko je opazilo, da hranijo komunisti svojo propagandno

gradivo stalno v razredu. Včasih se je kar nenadoma pojavilo in krožilo med dijaki. V njegovih zapiskih beremo:

„Odkritja: 1. Komunisti imajo magacin na katedru v mizi. Robida Bogdan ima ključ.“ V odgovor na to odkritje je Janez s sodelavci širjenje protikomunističnega tiska še bolj pospešil.

Na zavodu so tudi pobirali prispevke za OF. V Janezovih zapiskih beremo: „2. Pri Robidi smo našli 4. februarja sledeči pregled: I. a — Rebec 1.—; I. — Jerman 1.—; II. a — Jurčec 2.—; III. a — Mekinda 1.80; III. b — Milica Prhne oddala 10.— lir; III. c — Vera Trošt ima še 21 lir.“

Janezovo odkritje je rdeče popolnoma razkrinkalo in jim delo zelo otežkočilo. Vsi razredni blagajniki OF so postali v hipu znani. Bili so to najbolj zavedni OF-arji. Janez se sprašuje: „Kako si razložimo pobiranje partizanskega davka med študenti, ki so najbolj revni, in prvi ki bi bili potrebni podpore.“

Komunistična borba pri nas se je imenovala Osvobodilna fronta in ne komunistična, in člani ne komunisti, pač pa „partizani“, da so varali. Zaradi takih vabljenih naslovov so lažje pridobili množico.

Njihova metoda, kako pridobiti javno mnenje se glasi:

1. Najprej poišči kakršnokoli željo, potrebo ali nezadovoljstvo.

2. Formuliraj iz tega bežno zahtevo ali obljubo. Za zapeljance je to glavni cilj, za komuniste pa le smešen, začasen.

3. Sovraštvo proti Cerkvi, revolucija ali kar k temu spada. To je komunistični končni cilj, ki ga zapeljanci

prej niti ne slutijo. Posledic tega se pa niti komunisti ne zavedajo. Npr. 1. december:

1. Vsak zaveden Slovenec želi dati 1. decembra duška narodnim čustvom.

2. Iz tega narede zahtevo, provizoričen cilj, ki se glasi: 1. decembra moramo nastopati vsi enotno. Torej ob 10. uri vstanemo in molčimo dve minuti.

3. In končni cilj, ki so ga komunisti izrazili takole: „Edini, ki je organiziral proslavo 1. decembra je OF! Torej je samo ona narodno zavedna. Zato bomo vsi sodelovali samo z OF in pobijati vse, kar nasprotuje in kleveta nje glasilu 'Slovenskega poročevalca',“ in podobno.

S tem so komunisti dosegli svoj komunistični cilj. Če bi vse tiste, ki so 1. decembra vstali izključili iz šol, bi bili že organizirani, in znašli bi se v rdečih mrežah — ne več daleč od partizanov.

Ta krinka jim je sijajno uspela. Z njo so mnogo dijaštva zaslužnili komunizmu.

V Bizoviku je postajalo vroče. Ponoči je komunistična propaganda mnogokrat zasula vaške ceste. Janez je hitro zasledil, odkod vse to izhaja in kdo raztresa. Potem je sam natipkal na majhne listke množico primernih protikomunističnih gesel. S prijateljem Nikom sta hodila za razširjevalci rdečih listov in letakov, jih pobirala in svoje protikomunistične lističe puščala na cesti za seboj. Tako smo včasih, ko smo šli zjutraj proti Ljubljani pobirali vso pot komunistične propagandne lističe ter jih uničevali, kar ob njih številu ni bila lahka naloga. Seveda je to komuniste zelo bolelo.

Nazadnje so skušali uspeli z grožnjami: „Če se ne poboljšate, boste kot veleizdajalci obsojeni,“ so grozili Janezovim zvestim. Zaradi Italijanov, katerim so ga rdeči zatožili, da je proti njim, ga je nosil v pumparicah, za srajco, za pasom, v čevljih, v laseh in nekoč ceľo v ustih. Nekoč je prinesel domov poln nahrbtnik domoljubnih brošur: „Za resnico“, „Španski primer revolucije“ itd. Ponoči jih je raztresel s prijatelji po vsej vasi.

Tovariš učiteljščnik se spominja, kako je nekega dne privozil Janez s kolesom za njim in mu pri Marijanišču zaupal, da nese protikomunistično propagando. „Drugo jutro mi je na vprašanje, kako si kaj uspel, odvrnil: 'Mej detvet, odlično je šlo. Brez vsake sitnosti. Zjutraj je bilo po Bizoviku in v Polju vse polno protikomunističnih letakov. Da bi ti videl, kako so to komunisti prhali in klicali hudiče na pomoč. Jasnno, jezi jih, če razdiramo njihovo satansko delo in vest se jim oglašja, kadar jim povemo resnico. Sedaj pač vidim, kaj in kje komuniste boli. Še z večjim veseljem in žrtvami bomo delali zato, da ljudi spametujemo in komunizem uničimo.“ Od veselja so mu žarele oči in v njih sem videl vso neustrašenost in pogum za delo in borbo, čeprav v zelo nevarnem in izpostavljenem kraju, kjer se je že raztezalo organizirano partizanstvo.

Odločni oznanjevalec resnice

Od 1. decembra, ko so komunisti začeli groziti svojim nasprotnikom, da jih bodo vse pobili, so postali oboroženi vaški terenci za Janeza stalni smrtni sovražniki. Ko so sprevideli, da mu je

morejo do živega, so mu poslali v zadnjih mesecih zaporedoma štiri grozilna pisma. Prvo v začetku decembra 1941, zadnje pa v začetku aprila 1942. „Vaščani“, tak je bil podpis — so v pismu Janezu dopovedovali, da se vse pripravljaja za zmagovit odpor OF proti okupatorju. „Vsi smo za to, da se upremo, le ti nam nasprotuješ. Če se ne boš vdal in če ne boš z nami, se kar pripravi, ker že veš kaj te čaka.“

Spričo napetega stanja je bila Janezova mama zanj v resnih skrbeh, kljub veliki notranji sreči, da ima takega sina. „Umakni se v Ljubljano, Janez, tam boš bolj varen pred komunisti,“ mu je prigovarjala. Postal je kar nejevoljen. „Saj nisem kakšen zajec in nikomur nisem nič zlega storil, da bi se moral skrivati. Jaz hočem biti v svoji rodni vasi, v svoji rojstni hiši, pri svoji mami, očetu in sestricah. Vam vsem in svoji domači cerkvi hočem ostati zvest. Na svoji rodni zemlji se hočem boriti za Boga, vero in naš ubogi slovenski narod. Ako odidem v Ljubljano bodo odšli vsi naši fantje z menoj. Ali ni nevarnost, da bi koga pridobili, če bi ostali sami? Kdo bi potem zanje skrbel?“

Prijatelj Niko opisuje tedanje Janezovo ravnanje. „Ni se ustrašil osebnih žrtev, zato se ni hotel umakniti v Ljubljano. Kajti vedel je, če se on umakne bo zgubil še tisto število zvestih fantov, ki jih je po dolgem trudu pridobil, da so šli z njim v borbo proti komunizmu.“

„Čemu hočeš vsakega prepričati? Saj ga ne boš,“ je posegala vmes sestra Urška. — „Kaj naj še jaz lažem kakor on?“ je odgovoril. „Kako mora molčati, ko trsi laž. Če on, ki o svojih

trditvah ni prepričan vztraja, pa bi jaz, ki vem da imam prav, molčal?“

„Ti si ne daš nič dopovedati,“ je nadaljevala mama, „vse mora biti po tvojem. Drži malo zase. Ne govori naprej, se bo že vsak sam poboljšal.“ — „Nikoli,“ je hitel. „Če mu nihče nič ne reče se ne more poboljšati. Resnico in pravico ljubim,“ je ponavljal. „Saj ne sovražim komunistov, ampak njih zmoto. Odkrito in z vso ljubeznijo povem vsakomur, da sovražim zmoto. Smrt komunizmu! Živel Kristus Kralj! Papež prosí, prizadevajte si kar najbolj, da se bodo verniki varovali teh zanj. Komunizem je nekaj bistveno slabega, zato v prav nobeni reči ne bo z njim sodeloval, komur je mar krščanska kultura (Divini Redemptoris). Beseda je popolnoma jasna.“

Materino srce, ki je Janeza tako ljubilo, je preslišalo vse možne razlage. Še vedno ga je skušala prepričati: „Janez, ne bodi tako odkrit. Molči, če ti kdo kaj reče. Kot da te nič ne zanima.“ — „Mama, nikdar, s tistimi pa že ne bom, ki jih je Jezus izpljunil iz svojih ust. Nak, kimovec in mlačnež pa nikoli! Vedno hočem biti odkritosrčen. Vsakomur se upam pogledati v oči in mu povedati, kar mu gre.“

„Poglej,“ je pripomnila mama, „sv. Peter je Jezusa zatajil, pa ga je Jezus vseeno imel rad. Razumel je njegovo stisko. — „Vi meni o Petru govorite,“ jo je odločno zavrnil, „pa pomislite raje na Makabejsko mater, kako je ob strašnem trpljenju sredi mučenja svojih otrok navduševala še zadnjega sina, naj vztraja do skorajšnje zmage. Delati moramo dokler je dan. Pride noč, ko ne bomo več mogli. Ne bom prej miroval,

dokler jih ne bo 99% na naši strani. Če bomo hoteli, bomo tudi zmagali. Toda samo, če bomo celi fantje, kot polovičarji nikdar!“

Kadar je bil na komuniste kaj hud, so ga mirili. „Ne bodi vendar tak. Pusti jih!“ — „Odkar hodim na učiteljske vsak dan molim za svoje sovražnike,“ se je branil, „berite sv. pismo. Tudi naš Gospod je po potrebi bič v roke vzel. In kako je zaleglo!“

„Janez, glej najprej zase, da boš v šoli napredoval,“ so mu pridigali. „Ko se boš pa izšolal, bo pa dovolj časa tudi za druge stvari.“ Živahno je odvrnil: „Ljudje božji, karkoli mi porečete, vse bom ubogal, samo tega ne. Kdor v teh težkih časih samo zase živi in dela, ni vreden, da živi. Kjerkoli bom kaj mogel za zmago resnice, vse bom naredil. Mamica moja! Ako napravim kakšno dobro delo, Gospod Bog že kar čaka kdaj in kako mi bo povrnil.“

„Poglej vendar, koliko je njih; skotaj vsi so z njimi,“ so ga skušali ugnati. — „Mnogo jih je,“ je dejal, „in vsi skupaj malo pomenijo, veliko je gnilobe in suhih vej, ki bodo slej ali prej odpadli, kar pa je dobrih bomo stali na braniku kakor hrast, iz nas bodo pognale nove mladike. Z nami je Bog. On je naš Gospod — vladar, ki nas bo sam vodil in nam pomagal. Prav nič se ne bojimo.“

„Kaj pa, če pridejo partizani in te odpelejejo ali celo ustrelijo?“ so ga v strahu zanj spraševali domači. „Kaj naj

mi naredimo brez tebe?“ Razkril jim je svojo vdanost v voljo božjo: „Upam, da me ne bodo. Ako pa me vzamejo, molite zame, da bom vztrajal do konca. Če bo le mogoče, gledal bom, da uidem prvi hip. Potrudil sem bom tudi, da pridobim kakega partizana za svojo stran. Podal se jim ne bom, bodite brez skrbi. Ostati hočem zvest Kristusu mladeč, čeprav me še tako mučije, živega razrežejo ali razsekajo, četudi me obglavijo, kakor so mojega patrona sv. Janeza. Obljubil sem zvestobo Kristusu in ostati mu hočem zvest do groba.“

Pred božičem 1941 je šel Janez s sestro Urško v hrib po mah za jaslice. Doma so se bali, da bi ga gori ne dobili v roke partizani, ko so se že potikali okrog. Zaskrbljena je pogledovala sestra v gozd in od časa do časa Janeza poklicala. Skrival se ji je in jo dražil: „Me ni!“ — „Veš Janez, kar pod kadte bomo doma skrili, če pridejo partizani,“ mu je dejala Urška. „Imenitno, saj res,“ ji je odgovoril, „da se bom pozneje lahko vsakemu pohvažil: Tudi jaz sem se boril pod kadjo, ko ste vi za nas kri prelivali.“

Domači so bili za Janeza vedno bolj v skrbeh, kot da bi slutili strašen dan, ki se je bližal. Večkrat ga je kdo v tem razpoloženju vprašal: „Kaj naj počnemo, če te ne bo? Dolg čas nam bo.“ — „Začnite že zdaj misliti, da me ni,“ jim je svetoval. „Pozablajte name, da se privadite.“

Ivan Korošec

Vsem je torej jasno, da so vsi kristjani, naj bodo katerega koli stanu ali reda, poklicani k polnosti krščanskega življenja in k popolni ljubezni. — Konstitucija o Cerkvi.

SVETOVNE NOVICE

● Anglija in Avstralija za krščanske šole

Angleški parlament je sklenil, da poviša za 5% prispevek verskim šolam. Za povišanje so prosili predstavniki katoliške in anglikanske Cerkve.

Tudi avstralska vlada je spremenila svoje zadržanje do privatnih šol. Sklenila je, da bo podeljevala dolgoročna brezobrestna posojila za gradnjo stavb, ki bodo služile za privatne šole.

● Samostana ni več

Leta 1950 so oblasti zaplenile frančiškanski samostan v Pragi, h kateremu spada kulturno—zgodovinsko pomembna cerkev Marija Snežna. V samostanu so uredili prostore za urade notranjega ministrstva, sedaj pa so v njem priredili še gledališko dvorano.

● Lep dolarski cilj

Ameriški škofje so sklenili, da bodo v tekočem letu zbrali vsaj 5 milijonov dolarjev pomoči, ki jih bodo razdelili katoliškim dobrotelnim ustanovam.

● Veselje na univerzi

Katoliška univerza v Louvainu v Belgiji ima letos 20.000 slušateljev. To je doslej najvišja številka, ki jo je omenjena univerza v svojem obstoju kdaj dosegla.

● Samo številke? Življenje Cerkve!

— Katoliško prebivalstvo afriške države Burundi se je v zadnjih 20 letih potrojilo. Leta 1946 je bilo tam samo 500.000 katoličanov, danes pa jih je 1.570.000; na krst pa se pripravlja še 113.000 katehumenov.

— Od 192 milijonov Amerikancev se jih je 123 milijonov izjavilo, da izpovedujejo krščansko vero. Najmočnejša med krščanskimi cerkvami je katoliška Cerkev z nad 45 milijoni vernikov. Protestantov je sicer 68 milijonov, a so razdeljeni v 221 skupin in ločin.

— Kljub temu, da je v letu 1965 število spreobrnjenih nekoliko nazadovalo, pripadajo katoliški Cerkvi v Angliji 4 milijoni vernikov, v severni Irski ter Škotski pa še nadaljnjih 1.300.000.

● Ne samo Holandska industrija

Tako kot v industriji se Holandija odlikuje v živem katolicizmu, kljub majhnosti prebivalstva. Holandski katoličani predstavljajo le 2% celotnega števila katoličanov na svetu. In vendar izhaja iz tega malega naroda 12% vseh katoliških misijonarjev. Čez 100.000 holandskih misijonarjev in misijonark trenutno deluje v 76 deželah.

● Neizčrpni nemški milijoni

Na letošnjo tiho nedeljo v postu so nemški katoličani že osmič naredili na

birko za ustanovo „Misereor“, katere namen je, da pomaga v boju proti lakoti, boleznim in pomanjkanju v svetu. V dosedanjih nabirkah od leta 1959 do 1965 so nabrali 330 milijonov mark. Samo iz lanske nabirke je Afrika prejela 15 milijonov, Južna Amerika 19, Azija in Oceanija pa 18 milijonov mark.

● General — verouk — gimnazije

V Rio de Janeiro v Braziliji je letos začelo poučevati na gimnazijah verouk prvih 56 laikov, ki so pred kratkim dokončali pripravljalne študije. Med njimi so advokati, profesorji in celo en general.

● Samo protestantsko poslanstvo?

Adventisti v Kölnu (Nemčija) so lansko leto razpečali sv. pisma in druge verske knjige v vrednosti nad 100 milijonov mark. Adventistično založništvo tiska sedaj v 198 jezikih in narečjih. Poleg tega izdajajo tudi posebne izdaje za slepe.

● Novi telefoni v Vatikanu

Sredi letošnjega leta bodo modernizirali vatiškanske telefonske naprave. K dosedanjim 1.500 telefonom bodo priključili še novih 500.

● Angleška komisija za petje

Angleški škofje so ustanovili posebno komisijo za študij cerkvene glasbe. V komisiji je 27 članov, med njimi 15 laikov.

● Zbiranje znamk — zastarelo?

Centrala za pomoč misijonom, ki jo vodijo v Münchenu jezuiti, je iz prodaje rabljenih znamk izkúpila lani 37.000 mark. S tem denarjem bodo podprli misijonarje v Indiji ter Indoneziji.

● Zakaj poročeni študenti?

Vsak deseti študent je poročen. Okroglo 10 odstotkov vseh avstrijskih visokošolcev, to je 4.000 oseb, je poročenih. V ZDA je poročenih 30 odstotkov študentov, v skandinavskih deželah pa 25 odstotkov. Ta števila so bila predmet razpravljanja in reševanja na graškem vseučilišču (Avstrija), kjer so bili zbrani študentovski duhovniki, zastopniki družin in zastopniki študentov. Ugotovili so, da iz različnih vzrokov študentskih zakonov ni več mogoče obsojati. Ni jih treba sicer priporočati, pač pa spoštovati.

● Ob sklepu koncila

Številni tuji poročevalci trdijo, da se je udeležilo sklepnih slovesnosti 2. vatiškanskega vesoljnega cerkvenega zbora dne 8. decembra 1965 nad 350.000 ljudi iz vseh delov sveta.

● Razprave s komunisti

Kot lansko leto, tako je bil tudi letos od 28. aprila do 1. maja dialog med kristjani in marksisti v Salzburgu (Avstrija). Naslov razprave je Krščanski in marksistični humanizem. Udeležili so se odlični zastopniki obeh svetovnih nazorov kot npr. pater Karel Rahner DJ in prof. Adam Schaff, vodilni ideolog poljske delavske stranke.

● Protestantje v Južni Ameriki

Število protestantov v Južni Ameriki je od leta 1916 do 1965 naraslo od 123.000 na deset milijonov. Največji napredek protestantizma je viden v Čilah, kjer jih je skoraj prav toliko kot katoličanov. V Čilah in v Braziliji pripada protestantizmu izredno visoko število učiteljev ljudskih in višjih šol.

● Mala „sinoda“ v Kopru. Duhovniki Slovenskega Primorja so se 26. januarja zbrali v Kopru, da bi uskladili svoje dušnopastirsko delo po koncilskih smernicah. 115 svetnih in redovnih duhovnikov se je odzvalo povabilu svojega škofa dr. Janeza Jenka, kar predstavlja 68 odstotkov vseh duhovnikov, ki delujejo na ozemlju administrature.

● Msgr. Alfonz Levičnik — umrl. V nedeljo, 6. marca, je umrl starosta slovenskih duhovnikov msgr. Alfonz Levičnik. Pokopal ga je 8. marca ob veliki udeležbi ljudstva in duhovnikov, ki so prihiteli tudi od daleč, sam ljubljanski nadškof, ki je svojega rajnega učitelja zelo visoko cenil.

Rajni msgr. Levičnik je bil rojen v župniji Planina pri Rakeku 28. julija 1869. V duhovnika je bil posvečen leta 1892. Dobro leto je kaplanoval v Cerknici, nato pa postal tajnik ljubljanskega škofa Jakoba Missia. Njegovo življenjsko delo je bilo poučevanje verouka na gimnaziji. Leta 1926 je stopil v pokoj, a ne brez dela. Bil je enajst let podpredsednik Društva rokodelskih pomočnikov in stanoval v Rokodelskem domu. Ves čas je tudi vneto deloval pri Vincencijevi konferenci. Leta 1946 se je preselil v Kranj, kjer je tudi umrl.

● Debatni večeri v Kopru. Vsak po-

nedeljek zvečer se v zakristiji koprskes stolnice zbere večja skupina mož in fantov, ki bi radi izpopolnili svoje versko znanje. Škof dr. Jenko jim predava o koncilskih odlokih.

● 16. župnija v Ljubljani. Na praznik sv. Jožefa je nadškof dr. Jože Pogačnik ustanovil novo župnijo sv. Trojice v uršulinski cerkvi. Z obilno udeležbo pri slovesnosti so verniki pokazali da je bila ustanovitev župnije potrebna. Za prvega žup. upravitelja je bil imenovan prof. Jože Košir, dosedanji rektor te cerkve. Za duhovnega pomočnika mu je bil dodeljen dr. Anton Strle, profesor teološke fakultete v Ljubljani.

● Škofovski dan v Murski Soboti. Murska Sobota je doživela veliki škofovski dan v nedeljo, 27. marca. To nedeljo je obiskal cerkev v Soboti mariborski škof dr. Držečnik, da skupaj s svojimi verniki proslavi sveto leto v tej cerkvi. Zbralo se je okrog 20.000 vernikov. Slovesnost se je vršila pred cerkvijo. Navzočih je bilo 40 duhovnikov. V pridigi med sv. mašo je g. škof v uvodu poudaril veliki pomen koncila in dalekosežne odloke za vso Cerkev v modernem svetu. „Kakor velike duhovne vaje Cerkve,“ je škof imenoval cerkveni koncil, saj so se obnovili in prenovili v naukih in zakramentih poglavarji

Cerkve in po njih se bo sedaj obnavljalo vse božje ljudstvo. Škof je potem posebej poudaril važnost odloka o Cerktvi in škofovski službi. Nič manj pa ni važen odlok o laičnem apostolatu in ekumensko delo koncila. Sv. obhajilo med mašo je prejelo skoraj šest tisoč vernikov.

● Izredno sveto leto v mariborski škofiji. Svetoletni odpustek, za katerega je predpisan obisk stolnice, so romarji prejeli še v naslednjih cerkvah škofije: 1. pri Sv. Križu pri Dravogradu, 2. v Murski Soboti, 3. v Žalcu, 4. v Nazarjih, 5. pri Sv. Roku v Šmarju, 6. v Brestanici, 7. na Ptujski gori.

V stolnici in v navedenih cerkvah so se vršile posebne slovesnosti v sledečem redu:

Dne 27. februarja v stolnici za mariborske župnije.

Dne 6. marca za dekanije Dravsko polje, Ptuj, Slovenska Bistrica in Slovenske Konjice.

Dne 13. marca v Žalcu za dekanije Celje, Nova Cerkev, Braslovče in Laško.

Dne 20. marca v stolnici za Maribor okolico ter dekaniji Sv. Lenart v Slovenskih goricah in Ljutomer.

Dne 27. marca v Murski Soboti za dekaniji Murska Sobota in Lendava.

Dne 17. aprila v Brestanici ob Savi za dekanijo Videm in bližnje župnije kozjanske in laške dekanije.

Dne 24. aprila pri Sv. Roku nad Šmarjem pri Jelšah za dekaniji Šmarje in Rogatec.

Dne 1. maja pri Sv. Križu pri Dravogradu za dekanije dravske, mislinjske in mežiške doline.

Dne 8. maja v Nazarjih v Savinjski dolini za dekanijo Gornji grad.

Dne 22. maja zaključna slovesnost v stolnici in romarski shod na Ptujski gori.

● Svetoletna romanja v ljubljanski nadškofiji. Za prejem odpustkov so bile poleg stolnice določene še te cerkve: Kranj, Škofja Loka, Šmartno pri Litiji,

4. aprila 1966 je umrl v Sloveniji duhovnik — pisatelj Janez Jalen

Novo mesto, Nova štifta pri Ribnici in Trebnje.

● Iz Slovenskega Primorja so pa romali v koprsko stolnico. Red je bil sledeč: Dekanija Biljana 10. marca; dekanija Komen 27. marca; dekanija Črniče, Dornberk, Vipava 24. aprila; dekaniji Miren in Solkan 24. aprila; dekaniji Trnovo in Ilirska Bistrica 1. maja; dekaniji Postojna in Tolmin 8. maja; dekanije Dekani, Idrija, Kobarid, Vipava 15. maja, dekaniji Cerkno in Hrušica 22. maja.

● **Koncilski misijon v Ljubljani.** Pred praznikom Marijinega oznanjenja (24. marca) se je v Ljubljani pričel desetdnevni misijon, posvečen proučevanju koncilskih konstitucij. Misijon se je vršil v dveh cerkvah: pri uršulinkah in v stolnici.

● Pri uršulinkah so bili prvi trije večeri namenjeni akademikom in akademskim poklicem, drugi trije mladini od 15. leta naprej.

Vsak večer se je srečanje začelo s sv. mašo. Vsak večer so se tudi daljšale vrste pred obhajilno mizo. Po maši so razni govorniki osvetljevali številna vprašanja iz koncilskih dekretov; govorniki so bili neduhovniki. Prvi večer je govoril ing. prof. Kuhelj z ljubljanske univerze. Govoril je o nalogah kristjanov pri graditvi boljšega sveta. Poudaril je misel: klic k popolnosti in klic k ljubezni. Za njim je govorila redovnica profesorica o temi „Poslanstvo žene v sodobnem svetu“. Drugi večer je govoril zdravnik specialist primarij ortopedske klinike v Ljubljani in eden izmed študentov medicinske fakultete ter eden izmed bogoslovcev. Tretji večer

sta govorila inženir biotehnične stroke in študent.

● Zadnje tri dni so polnili uršulinske cerkev mlade od 15. leta naprej. Najprej je imel vsak večer uvodni govor pater misijona, mladi pa so nastopili z recitacijami in govori. Prvi večer so se spraševali o problemih, ki jih ima mladina v sodobnem svetu. Bili so pričevali ganljivi izpovedi mladega dekleta, ki je našla Boga. Osnovna misel drugega večera je bila: združeni v Kristusu gradimo nov svet. Svet, v katerem bo ljubezen premagala neenakost, krivico, nevero in sovraštvo.

● **Spored misijona v ljubljanski stolnici.** Stolnica je bila te dni res prava cerkev v nadškofiji. Voditelj misijona je bil sam nadškof. Misijonarji so bili zastopniki raznih redov, ki delujejo v nadškofiji, in en škofijski duhovnik, spovedniki pa tudi drugi. Vsak dan so bili govori po razporedu. Z velikim zanimanjem so poslušalci sledili tudi odgovorom na vprašanja, ki so jih misijonarjem sami stavili.

MOLITVENI NAMEN

Splošni: Da bi Cerkev dajala zgled verske svobode in da bi tudi sama povsod uživala resnično versko svobodo.

Misijonski: za krščansko in nekrščansko mladino na zemlji sv. ugodnih mučencev (Afrika).

Molitvena zveza za slovensko domovino: Molimo, da bi Cerkev tudi v Sloveniji čimprej uživala popolno versko svobodo.

● ZDA

Prof. Anton Anžič umrl. 27. decembra 1965 je umrl v Vahpetozu v Sev. Dakoti prof. Anton Anžič. Rajni se je rodil 4. junija 1891 v Sostrem, v duhovniku je bil posvečen 16. julija 1914. Kot kaplan je služboval najprej v škofiji Loški, nato je bil vojaški kurat, po prvi svetovni vojni pa zopet kaplan v Šmartnem pod Šmarno goro, nato je postal stolni vikar v Ljubljani, odkoder je šel v katehetsko službo. Bil je profesor verouka na gimnaziji in na realki v Ljubljani, vmes je bil več let prefekt v Marijanišču. Pokojni profesor je v pisavi in govoru obvladal sedem jezikov. Zato je pred vojno veliko prevajal za Kat. tiskovno društvo, za Mohorjevo družbo ter razne dijaške liste. Leta 1945 je pred Angleži večkrat posredoval za slovenske begunce na Koroškem. Naj počiva v miru.

● GORIŠKA

Občni zbor Zveze katoliške prosvete na Goriškem je bil sredi marca letos. Udeležili so se ga zastopniki SKPD „Mirko Filej“ iz Gorice, SKPD števerjan, SKPD „Jože Abram“ Pevma, Podgora in štandrež. Za predsednika Zveze je bil potrjen dosedanji predsednik dr. Kazimir Humar.

Konciliska tridnevnica v Sovodnjah. Pričela se je 18. marca zvečer, govori so vsebovali razlago koncilskih odlokov o Cerkvi in o božjem ljudstvu. Tridnevnica je bila namenjena prejemu jubilejnega odpustka. Govore med tridnevnico je imel rev. Jože Jurak, zaključno mašo in pridigo pa je imel msgr. dr. Rudolf Klinec.

SLOVENC V SVETU

V štandrežu so prav tako imeli tridnevnico za pridobitev jubilejnih odpustkov. Tudi tukaj je pridigal rev. Jože Jurak.

„Očetov dan v semenišču“. V goriškem semenišču so tudi letos počastili očete bogoslovcev na praznik sv. Jožefa. Zjutraj je msgr. Fabbro, rektor semenišča, ob navzočnosti bogoslovcev in njih očetov daroval sv. mašo in govoril očetom. Dopoldne se je bogoslovcem in njihovim očetom pridružil tudi goriški nadškof Pangrazio, ki je vse navzoče prijazno nagovoril.

● TRST

Msgr. škabar umrl. Dvajset dni po 90. rojstnem dnevu je v Barkovljah umrl msgr. škabar. Pogreb je bil 22. marca. Maše se je udeležil tržaški g. nadškof. Pogrebno mašo je opravil domači kaplan, rev. Viljem Žerjal. Pevski zbor je pel slovensko mašo za mrtve. Na pokojnikovo željo se je od njega poslovil njegov novomašni in zlato- mašni pridigar msgr. Jakob Ukmar. Pokojni msgr. škabar je pokopan na domačem pokopališču. Naj v miru počiva.

● BENEČIJA

Umrli župnik v Ovčji vasi. 18. marca je umrl 89-letni župnik Janez Gujon, starosta duhovnikov videmske škofije. Naj v miru počiva.

● ANGLIJA

Zlati jubilej. 20. januarja letos je praznovala sestra Deifilia — tako je njeno samostansko ime — ki se je doma imenovala Frančiška Langus in je doma z Brezij, 50-letnico svojega vstopa v samostan Naše Gospe Sionske. Jubilej je praznovala v družbi treh sester Slovenk iz istega reda: njena rodna sestra Neža (v Franciji), s. Felicita in s. Ljudmila. Sestra Deifilia je odšla od doma

še pred prvo svetovno vojno. Kot izučena bolničarka, tudi v kongregaciji vrši to službo. K zlatemu jubileju vstopa v samostan č. sestre iskreno čestitamo! Jubilatka ima v Argentini tri nečake duhovnike: gg. Janeza, župnik v Casanovi, Primoža, prefekt v škofovem zavodu in Jurija, salezijanec.

● VENEZUELA

Tudi rojaki v Venezueli so se odločili, da bodo prirejali vsako leto dan, ki ga bodo imenovali „slovenski dan“. Prvi tak dan je bil 30. januarja t. l. Poleg sv. maše je bil na programu nastop pevskega zbora, deklamacije, govor in družabna prireditvev.

Slovenski fantje in dekleta iz Belgije

V mesecu aprilu je bila Vélika noč, na belo nedeljo XI. slovenski dan, za tem občni zbor Slovenske dekliške organizacije, Cankarjeva komedija „Za narodov blagor“, petletnica Slovenskega doma v San Martinu in večer posvečen Marku Bajuku v Ramos Mejji ter še več manjših prireditev.

● Velika noč v letu 1966. Obrede Vélikega tedna smo imeli v Slovenski hiši v Buenos Airesu, v Slovenski vasi v Lanusu in v Mendози.

V Slovenski hiši v Buenos Airesu je bila v letošnjem letu lepa udeležba. Pričetek je bil na cvetno nedeljo. Domače vzdušje so napravile slovenske „butarice“. Na Véliki četrtek so bile do polnoči svete ure: za žene, dekleta, može in fante. Na Véliki petek je bil med drugim tudi peti „pasijon“ v slovenskem jeziku. Na Véliko soboto pa smo obnovili krstne obljube. Obrede je vodil in vse tri dni govoril o koncilski temi — za prejem svetoletnega odpustka — g. msgr. Anton Orehar. Pel je pevski zbor pod vodstvom g. dr. Julija Savelli. Pri obredih sta asistirala gg. župnik Gregor Mali in Jurij Rode.

V Slovenski vasi je vodil obrede g. vikar Janez Petek. Pel je zbor pod vodstvom g. Meleta. V Mendози je opravil obrede g. Jože Horn. Pel je zbor, ki ga vodi g. prof. Božo Bajuk.

● Enajsti slovenski dan na Pristavi v Castelarju. Vršil se je na belo nedeljo. Udeležbo, ki je vsako leto izredno velika, je zmanjšalo veliko neurje. Slabo vreme je tudi preprečilo nastop mladine iz Castelarja in Ramos Mejje. Na programu sta bili le sv. maša z govorom in govor predsednika „Zedinjene

Sv. mašo je daroval g. msgr. Anton Orehar. V govoru je razvil misli o dolžnostih, ki jih imamo do skupnosti, nakazal pota, ki vodijo do cilja in vse spodbudil k delu.

Popoldne je g. Božo Fink, predsednik „Zedinjene Slovenije“, našega osrednjega društva, ki s pomočjo domov vsako leto organizira Slovenski dan, med drugim dejal: „Doživljamo in trpimo vso stisko slovenskega naroda, katerega del smo. A zavestno in hote smo kot skupnost odmaknjeni od vsega, kar je uradnega. Živimo pod drugimi zakonodajami in v drugih jurisdikcijah, svetnih in cerkvenih. Zase imamo organizirano skupnost in duhovno smo oskrbljeni v lastnih cerkvenih občinah. Ohranjajmo skupnost! Če hoče imeti svobodna emigracija kak pomen, ga more imeti samo, če je samostojna in prosta tudi posrednih vplivov.“

Iz
dnevnika
Janeza
XXIII.

Torek, 1. novembra (1898)

Danes glede verskih vaj ni bilo zelo lepo: mislim, da sem glede tega dovo: j opravičen, ker sem zaradi primernosti moral biti v družbi z duhovniki, ki so bili pri župniku. Vendar pa kljub tej raztresenosti gledam z neko zadovoljnostjo na ta dan, ker se mi zdi, da je to dan, ko se nisem pregrešil z napuhom, z ošabnostjo, kakor se mi je dogajalo druge krati v podobnih okoliščinah. Za sedaj se ponižajmo in zahvaljujmo Boga ter molimo. Naj ne bo to prvi in zadnji dan, ko ni mogel delovati in obroditi velikih uspehov moj stari prijatelj: samoljubje, želja, da bi se lepo postavljaj, da bi se šopiril kot modrijan.

Vidi se, da je nekaj vplivalo tudi obhajilo to jutro. Deo gratias — Bogu hvajla! Ta večer se je začel spomin ver-

nih duš in žalost se me je lotila. Ver-nih duš dan mi spet kliče v spomin drago podobo mojega župnika. Oh, ne morem izraziti vseh misli. Naj bo jutrišnji dan dan posebnih prošenj za to hvale vredno dušo, katere neprestano varstvo čutim nad seboj, kadar gledam na kano-nika Morlanija, preljubljenega gospodarja in sedaj prvega dobrotnika tu na zemlji. Naj bi moje molitve tej duši če še kaj potrebuje, kar največ koristile, koristile njemu, ki tudi na drugem svetu čuje nad menoj in mi deli dobro-te, kakor da bi še vedno živel. Te molitve za mojega župnika, naj mi pomagajo, da bo v meni rastla pobožnost do najsvetejšega Zakramenta, pobožnost, ki je čudovito združena z molitvijo za rajne.

Zato bom jutri naobrnil najnovejši in izredni popolni odpustek, ki ga je papež dovolil ob devetstoletnici spomi-

na vseh vernih duš (998—1898), za dušo mojega župnika, ki requiescat in pace — naj počiva v miru.

Opomba: Zgoraj omenjeni kanonik Janez Morlani je bil prior v cerkvi sv. Marije Velike v Bergamu; skupaj s svojimi brati je bil lastnik posestva, ki so ga obdelovali Roncallijevi. Umrl je leta 1939, star 69 let.

Sreda, 2. novembra (1898)

Moram si očitati, da sem nekaj časa zapravil brez koristi, kakor tudi, da nisem tako pogosto opravljal zdihljajev. Treba mi je varovati se spanca pri pre-mišljevanju in ne opuščati ga, kakor to jutro. O Jezus, usmiljenje z menoj, in pokoj rajnim!

Četrtek, 3. novembra (1898)

Dan sem preživel na potu in je bil zato eden od navadnih. Zlasti v pogovorih sem včasih pokazal neko brezbržnost, v kateri sem se — se mi zdi — zadržal; in vse to je napuh številka ena. In dalje je manjkalo zdihljajev. Moj Bog, bodi usmiljen z menoj, ki te želim ljubiti.

Jutri je prvi petek v mesecu in torej dan zadoščevanja Jezusovemu Srcu. Oh, da bi bilo moje zadoščevanje resnično zadoščevanje za moje krivice! O Jezus, zakaj ne bi bilo, če mi boš ti pomagal?

Petek, 4. novembra (1898)

Bilo je manj slabo kot včeraj, vendar sem bil zelo raztresen pri obhajilu,

nekoliko tudi pri rožnem vencu; zato moram poskrbeti za zbranost, zlasti zjutraj. Zbran bom tudi, da si bom kolikor mogoče pridobil tisto milino, ki mi včasih ob različnih priložnostih manjka, pa mi je vendar potrebna, da si pridobim krepost in naredim veliko dobrega dušam. O Jezus, o Marija, o sveti Karel!

Opomba: 4. novembra je god sv. Karla Boromejskega, ki je že od mladosti tako vplival na duhovno življenje in kasneje tudi na dušnopastirsko delo Janeza XXIII. Tudi tu se mu priporoča.

Sobota, 5. novembra (1898)

Čim bolj napredujem, tem bolj spoznavam Jezusovo ljubezen, ki jo primerjam z nehvaležnostjo ljudi, posebno pa s svojo nehvaležnostjo. Koliko napak, koliko pomanjkljivosti, kako malo zbranosti, kako malo zatajevanj v soboto! Dober sem zato, da si predstavljam kreposti, ne pa zato, da bi jih vršil. Glede tega imam samo zahteve. Miserere mihi, Deus, maximo peccatori; non me derelinquas usquequaque — Usmili se, Bog, mene, največjega grešnika; nikar me ne zapusti popolnoma (Pr. Ps 50, 1 in Ps 118, 8).

Jutri je zadnji dan počitnic in hočem, če mi bo Bog pomagal, vršiti dobro za vsako ceno. Oh, potem pa rožni venec, rožni venec! Daj, o Devica Marija, da bi ga mogel moliti kot sv. Janez Berchmans!

Cerkev „nadaljuje svoje romanje med preganjanji svetá in tolažbami Boga“ in oznanjuje Gospodov križ in njegovo smrt, dokler Gospod ne pride. — *Konstitucija o Cerkvi.*

SPOMINI POROČEVAVCA IZ KRISTUSOVIH ČASOV

Napisal:
p. H. M. Heredia, S. J.

Prevedel:
France Kremžar

Nadaljevanje

Ne maram jih predelovati. Naj ostanejo, kakor sem jih bil napisal: moje pričevanje o največjih dogodkih, ki je o njih kdaj pisala zgodovina. Hotel sem le, da jih moji pisarji na čisto prepíšejo. S tem namenom sem v Aleksandriji naročil najboljše pergamente.

Ako bo te 'Spomine' kdo kdaj bral, bi želel, da bi nanj tako vplivali, kakor so name. Upam, da bo iskreno in odkritosrčno popisovanje v bravčevi duši vzbudilo iste občutke, kakršne so v moji duši vzbudili ti dogodki, katerim sem bil sam priča.

Ponavljjam: naj ostanejo, kakor sem jih napisal pred mnogo leti, ko sem bil še poln življenjske sile in — hudo mi je priznati — ko sem bil na višku filozofske nevernosti. Ampak oči nisem nikoli zapiral pred lučjo, čeprav me je napihovalo posvetno znanje, ki sem si ga nabral v Rimu.

Iskal sem resnico. In Resnica mi je prišla naproti, ne da bi hotel. Daj Bog, da bi isto srečo doživeli bravci, če je že niso. Prepričan sem namreč: če iskreno iščejo resnico, jim bo prišla na

proti, kakor je prišla meni, in jih 'bo osvobodila'.

Te vrstice naj bodo za uvod.

(Pisateljeva opomba: Tako se konča uvod, ki ga je napisal Rafael Ben Hered, ko je bil star sto deset let. Zraven tega uvoda sem našel še drug pergament, ki ga je pa pisala druga roka. Napisal ga je Jožef Flavij, sin znanega zgodovinarja, ki je bil v pisateljevi družbi v njegovih zadnjih dneh, kot sam pripoveduje).

„Jaz, Jožef, zgodovinarjev sin, pišem te vrstice, da bi bravci 'Spominov' vedeli, kakšen je bil pisatelj po zunanosti in po značaju. Z njim sem živela zadnjih dvajset let njegovega življenja.“

Rafael Ben Hered je bil rojen v Hispaniji, iz Benjaminovega rodu (4. Mojzesova knjiga 26, 40). Ko sem ga spoznal, je bil star devetdeset let. Bil je duševno zdrav, imel je sijajen spomin, jasno razumevanje in ognjevito domišljijo. Izredno je bil izobražen v slovstvu in v posvetnih znanostih.

Po svoji zunanosti je spominjal na očake. Bil je srednje velike postave, imel je orlovski nos, obrvi pa goste nošate. Kot sneg bela brada mu je segala čez prsi. Skrbno jo je negoval. Bila je kakor iz svile. Črne in na moč žive oči so bile šegave, rdeče ustnice tenke in fine. Zobje, ki jih je imel še vse, kot Mojzes, so bili beli; roke gladke, prsti dolgi in nežni.

Vse njegovo vedenje je bilo dostojanstveno kakor kakega očaka. Sam je bil nad vse snažen, pravtako njegova obleka. V vsem se je kazala odlična vzgoja. Pri govoru mu je glas mirno in lepo zvenel. Moralne lastnosti so bile v skladu z zunanostjo, čeprav je v mladosti živel precej barbo in razbrzdano, kot je sam iskreno priznaval. Po naravi nagle jeze, je čudovito krotil to napako. Vselej je bil ponižen in krotak, čeprav je bil po premoženju silno bogat.

Znal je ukazovati, a njegovo vedenje je bilo milo, posebno s podrejenimi, ti so mu vračali ljubezen z ljubeznijo. Zelo je sovražil laž, sleparijo in hinavščino. Kot poklicni trgovec je bil značilno zvit in nezaupljiv, zato ga niso mogli opehariti, a trgovsko prebrisanost je omiljevala skoraj otroška preprostost v občeivanju z ljudmi.

Pri tolikšnjem bogastvu je bil radodaren in čez mero darežljiv, do potrebnih skoraj razsipen, čeprav mu je bilo zoprno vsako razkazovanje. Nihče ni smel vedeti, koliko je razdal v bogajme. Zato je odtegnil svojo pomoč tistim, ki so njegovo radodarnost obešali na veliki zvon.

V družinskem krogu je bil rad vesel, se smejal in vseč so mu bile dobre, posrečene smešnice. Silno pa je bil

umirjen v občeivanju z občutljivimi in čustvenimi ljudmi. O bližnjih ni nikoli slabar govoril. Če je bilo kaj takega, česar v vedenju drugih ni mogel pohvaliti je raje molčal.“

(Pisateljeva opomba: Jožef mlajši je po opisu zunanosti in značaja Ben Heredovega popisal tudi njegove zadnje dni in smrt. A ker je ta opis posebnega značaja, naj ostane za konec 'Spominov'. Naj sedaj znova govori kronist — 'poročevavec', kakor bi ga danes imenovali).

Skrbno sem se držal poti, po kateri so skozi puščavo hodili naši očetje. Ta pot je bila naporna. Drugič ne bi šel več po tej poti, čeprav sem imel s seboj hrane na pretek.

Moje popotovanje ni trajalo štirideset let, ampak štirideset dni, pa ga je bilo več ko dovolj.

Skozi puščavo Faran smo presli Edom ter končno dospeli do Smolnatega ali Mrtvega morja. To morje nas mnogo bolj spominja na smrt ko peščena puščava. V tej nihče ne pričakuje drugega ko suše. Ako pa stojiš ob vodi, kjer si upal zagledati sveže zelenje, pa vidiš le vročo vodno gladino, tiho in strašno slano, tedaj se ti zdi, da je tukaj narava umrla.

V vodah tega morja ni življenja. kakršno je v oceanu. Ni je ribe, ki bi mogla kljubovati soli teh vodá. Ob tej tekoči puščavi tudi sicer ni ničesar, kar bi človeka ohladilo ter oživilo. Vročina je neznosna. Kako rad bi se bil okopal, da bi zmil s sebe popotni prah ter se vsaj malo osvežil v vodi, ki je na pogled tako čista in mirna! A komaj sem jo okusil, sem jo moral takoj izpljuniti.

Ogabno je smrdela po žveplu, magneziju in petroleju. Ta smrad mi je ostal še dolgo na ustih. Na obrežju sem našel neko črno, smoleno snov, asfalt ali zemeljsko smolo, kar kaže, da je pod zemljo petrolej.

Skušal sem si umiti roke. Ko pa sem jih vzel iz vode, so bile vse prevlečene s soljo. Podobno sem doživel v nekih toplicah v Panoniji. Če tam vržeš v vodo vejico svežega cvetja, se v nekaj minutah spremeni v cvetočo, s soljo prepojeno gmoto, ki je trda ko kamen.

Ob tem sem se spomnil Lotove žene, ki se je prav v teh krajih spremenila v solnat steber. Brez dvoma jo je v hipu usmrtil vroči curek te vode za kazen, ker ni ubogala. Pokrita s soljo je ostala kot pravi solnat steber v svabilu prihodnjim rodovom.

Naglo sem odšel iz teh krajev in krenil proti severu. Srečno sem dospel v Engadi, kjer je središče Esenov (menihov). Ti goje vinsko trto in pridelujejo sloveče vino. Ti ljudje prebivajo kakor puščavniki v skalnih votlinah na zahodni strani Mrtvega morja. Prijazno so me sprejeli ter mi dali prenočišče za to noč.

Drugi dan smo na vse zgodaj odrihnil v gorovje Judovske puščave, ki je suha in žalostna. Popoldne sem v megleni daljavi zagledal mesto z belimi hišami. Med smokvami in sikomorami so zgledale kakor velike apnene kocke. Bil je Hebron, eno najstarejših mest na svetu. Blizu tam je naš oče Abraham, popotnik na tej zemlji, postavil šotor, zgradil oltar in daroval Gospodu prijeten dar.

Poslal sem sla do Samuela Ben Abia, ki je prebival v tem mestu, ter mu naznanil, da prihajam. Ko so velblodi spoznali, da bodo tukaj počivali, so začeli po svoje čudno rezgetati. Zagledal sem častitljivega moža, ki mi je prihajal naproti. Bil je Samuel. Z gostoljubnostjo starih očakov me je vzel v svojo hišo, mi umil noge, mi dal mirni poljub ter me nemudoma bogato pogostil: pečen kozliček, podpepelniki, smokve, dateljni ter rog imenitnega engadiškega vina.

3. Pred tridesetimi leti

Odkar sem stopil na judovska tla, sem opažal nekaj zelo čudnega. Med nami, Judi v diaspori, ki smo razpršeni po vsem svetu, govorimo navadno samo o kupčijah. Ti dobri palestinski Izraelci pa so se pogovarjali zgolj o versko narodnem vprašanju Mesijevega prihoda. Revni in bogati, mestni in podeželski ljudje, člani farizejske stranke, kakor tudi Eseni, pismarji in herodovci, celo saduceji — prav vsi govorijo o tem, kar imenujejo „Izraelovo upanje“.

Ko sem bil torej pogoščen na krastni pristani Samuel Ben Abia, ki je duhovniškega rodu, ko je izpolnil vse obveznosti gostoljubja ter mi izdatno postregel z jedjo, me je ta pobožni Izraellec najprej vprašal:

„Kaj mislijo naši bratje v diaspori o Mesijevem prihodu?“

Čisto odkrito sem mu povedal: „Saj še ne vedo, da je prišel; celo jaz nisem tega vedel.“

Samuel se je otožno nasmehnil, videl deč mojo nevednost, in dejal:

„Ne, ne! Saj še ni prišel! Vsaj ne

vemo še ne, sin moj. Težko da bi naši razpršeni bratje vedeli, česar še mi tukaj ne vemo. Ne vprašujem po tem. Vprašam te le, ali tudi vi tam zunaj, kakor mi tukaj, mislite in govorite o pričakovanem Mesiju. Čas, ki ga naveduje Danijelova prerokba, se namreč že dopolnjuje.“

„Moj oče,“ sem odgovoril, „je bil eden izmed tistih, ki tega niso pozabili. V oporoki mi je naročil, naj grem v Palestino, ker da se je že približal čas, ko naj se izpolnijo prerokbe, kakor tudi ti praviš. Upal je, da bodo moje oči videle, kar njemu ni bilo dano videti: Izraelovo odrešenje.“

„Tvoj oče štefan, ki sem ga močno ljubil, je bil gotovo med tistimi, ki brepeneče pričakujejo odrešenje našega ljudstva. Kolikokrat sva o tem govorila prav na tem kraju, pod tole smokvo! Ampak jaz bi rad vedel, ali je še dosti takih, kakršen je bil tvoj oče. Ali vsi

razpršenci na to kaj pogosto mislijo?“

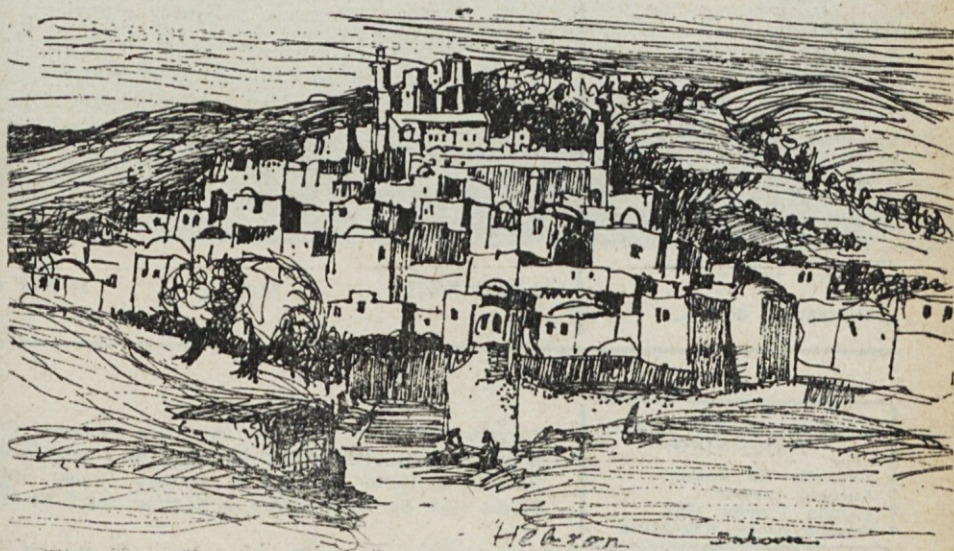
Zdaj je bilo vprašanje tako naravnost zastavljeno, da se nisem mogel več izmikati. Zato sem odkritosrčno rekel:

„Dragi Samuel! Tisto, na kar mislimo v zdomstvu, je kupčija in sama kupčija, denar in sam denar, zlato, bogastvo. Vendar pa mislim, da je vseeno v vsakem izraelskem srcu še zmeraj doma upanje v Izraelovo odrešenje, ki si ga pa mislijo bolj politično ko versko. Ker Rim vlada nad vsemi, ga pač vsi iz srca sovražijo in zato pričakujejo, da pride nekdo, ki bo odvrget ta jarem. Na drugi strani pa, ker naše prerokbe govore o osvoboditelju, kajpak vsi mislijo Nanj, vendar bolj s političnega ko verskega gledišča.“

Samuel je globoko vzdihnil in menil:

„Saj nismo vredni, da bi prišel. Tudi tukaj skoraj vsi tako mislijo.“

(Bo še)

Argentina:

Dušanopastirska pisarna,
Ramón Falcón 4158,
Buenos Aires

Z. D. A.:

Rev. Julij Slapšak
6019 Glass Ave.
Cleveland, Ohio, U. S. A.
Slovenska pisarna
Baragov dom
6304 St. Clair Ave.
Cleveland 3, Ohio, U. S. A.

Kanada:

Ivan Marn.
131 A Treeview Drive
Toronto 14, Ont.
Canada

Trst:

Marijina družba,
Via Risorta 3,
Trieste, Italija

Italija:

Zora Piščanc,
Riva Piazzutta 18,
Gorizia, Italija

Avstrija:

Naročnino pošiljajte
Mohorjevi družbi
v Celovec

Celoletna naročnina za Ar-
gentino in države, ki nanjo
mojijo (razen Uruguaya)
1200 pesov.

za ZDA in Kanado
5 dolarjev;
za Avstrijo 95 šillingov
za Italijo 2.000 lir;
drugod
protivrednost dolarja.

Naš prelep vzor	321
Trpeča Cerkev na svetovnom pozorišču	322
Večer za večerom	329
Kaj je naredil zadnji koncil	331
Koncil: cerkvena hierarhija	336
Poslanica vesoljnega zbora umetnikom	341
Lemenatarji	342
V družini	348
On in ona	348
Kaj bomo dali otrokom za doto?	349
Petnajst let	352
Sosedje	352
Za mladino	354
Anketa VI.: O problemih mladine	
med 12. in 17. letom	354
Koncilski očetje mladini	358
Dnevnik Ane Marije	359
Sveta maša je daritev	361
Podrti viharnik	365
Svetovne novice	370
Novice iz Slovenije	372
Slovenci v svetu	375
Med nami v Argentini	377
Iz dnevnika Janeza XXIII.	378
Spomini poročevalca iz Kristusovih časov	380

LETO XXIII.

Štev. 6

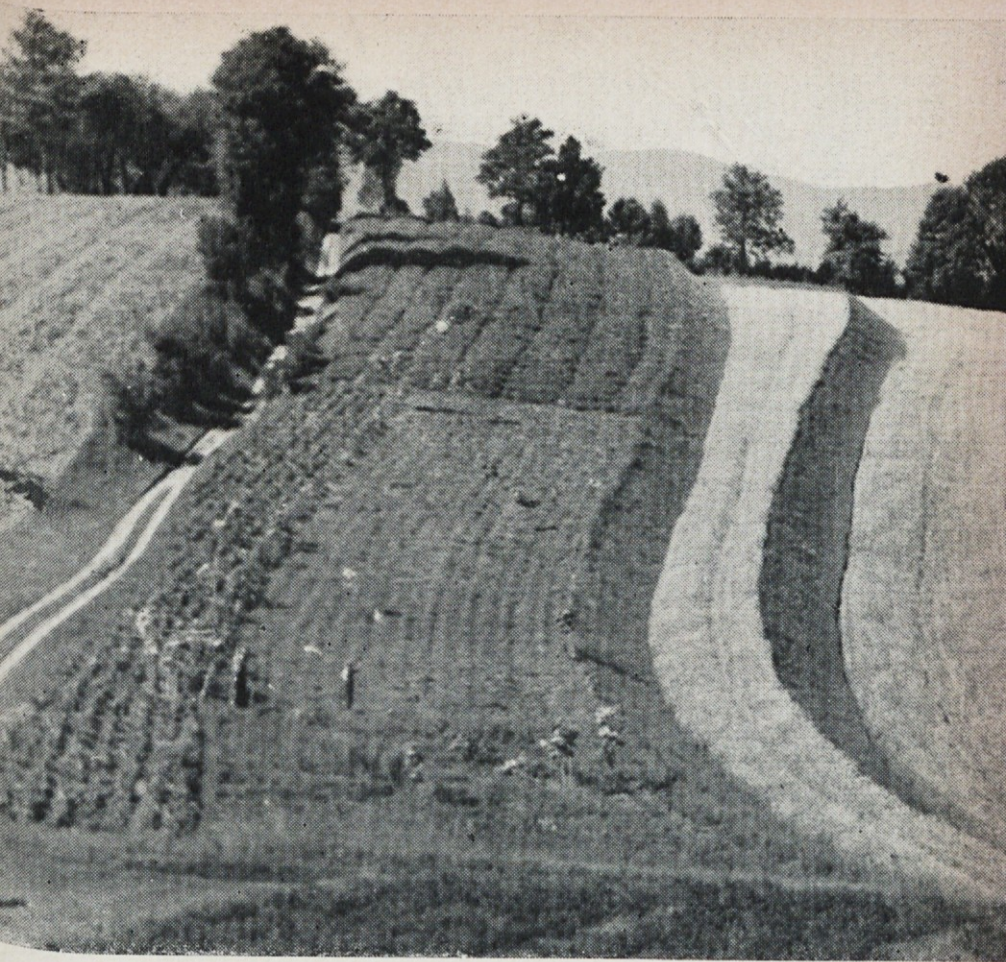
JUNIJ 1966

**PROSIMO PORAVNAJTE
NAROČNINO!**

Nakazila na naslov:
Antonio Orehar
Ramón Falcón 4158,
Buenos Aires, Argentina

slovenski verski mesečnik, ki ga izdaja konzorcij (magr. Anton Orehar); urejujejo dr. Al. Starc, dr. Br. Rozman in Jurij Rode. Editor resp.: Msgr. Antonio Orehar, Ramón Falcón 4158, Bs. As. Registro de la Prop. Intel. N° 843.966

Fiska Vilko S. R. L., Estados Unidos 425, Buenos Aires

- Druga stran: *Jutro ob Baškem jezeru v juniju*
- Zgoraj: *Slovensko polje*

Ovitek: stud. arh. Jure Vombergar

